

NASA LUC

JCY NASA LUC
1968

D 191 634
KARDINAL LEGER ODŠEL V MISIJONE — „Mojo odločitev zahteva vsklad življenja in vere... Tisti dan, ko bo Cerkev prenehala iti nasproti tistim, ki še niso sprejeli evangelija, bo postala nezvesta svojemu poslanstvu.“ Tako se je izrazil montrealški nadškof, ko je vernikom povedal, da zapušča Montreal in da odhaja med gobavce.

PAPEŽEV PRVI GOVOR PO OPERACIJI — V nedeljo, 19. novembra, ko se je papež zopet prikazal na oknu svoje bolniške sobe, je 30.000-glavi množici,

iz življenja cerkve

zbrani na Trgu sv. Petra, tole povedal: „Predragi sinovi! Zopet sem z vami ob naši skupni tedenski molitvi po srečno prestopi bolezn. Zahvaljujem se Gospodu, ki mi je vrnil moči za odgovorno službo. Zahvaljujem se vsem, ki so mi pomagali z molitvijo. Za vse sem daroval svoje trpljenje, premišljujoč, kako hitro mine življenje. Zavedati se moramo, kako je čas dragocen in kako moramo biti budni. Biti moramo dobri in pobožni, delavni in goreči v službi našim bratom.“

OBSTAJA NEVARNOST — Na konferenci, ki je bila pod pokroviteljstvom angleških škofov za duhovnike in laike, so številni duhovniki poudarili, da mora Cerkev v Angliji in tudi drugod po svetu upoštevati javno mnenje, pa naj ga povedo laiki ali

duhovniki. Obstaja nevarnost, da se bo prepad med škofi in verniki poglobil, če ne bo globljih in obsežnejših medsebojnih razgovorov.

KATOLIŠKA CERKEV NA JAPONSKEM — Katoliški poročevalski urad poroča, da je bilo lansko leto na Japonskem 333.196 katoličanov. Imajo 2 nadškofiji, 13 škofij in eno apostolsko prefekturo. Med njimi deluje 1900 duhovnikov. Duhovnikov domačinov je 636. Sedaj imajo 11 katoliških univerz, ki jih obiskuje nad 15000 slušateljev. Pripomniti je treba, da obiskujejo katoliške univerze tudi drugoverci. Katoličani imajo tudi 25 srednješolskih zavodov, ki jih obiskuje okoli 24.000 dijakov.

OBSODBA NA MESTU — Indijski kardinal Gracias iz Bombaya je močno obsodil indijski vladni načrt o sterilizaciji družinskih očetov. Poudaril je, da nima nobena država na svetu pravice ljudem določati število otrok.

ODKLANJAJO KONTROLO PRI POUČEVANJU VEROUKA — Poljski katoliški škofje so s posebno poslanico pozvali duhovnike, naj odklonijo državno kontrolo pri poučevanju verouka. Kontrola naj bi bila izven šolskih prostorov. Poljski škofje so v zadnjih tednih že dvakrat odklonili državno kontrolo verouka. Škofje pozivajo tudi vernike, naj sodelujejo z duhovniki in zavračajo kontrolo verouka.

KARDINAL KÖNIG V ROMUNIJU — Poglavar romunske pravoslavne cerkve patriarh Justinian je povabil v Romunijo dunajskega kardinala Königa. Na bukareštanskem letališču so pričakovali visokega gosta patriarh Justinian in številni visoki predstavniki pravoslavne Cerkve. Navzoča sta bila tudi katoliška škofa Aaron Marton in Pietro Plesca.

NADŠKOF IZSTOPIL IZ KLUBA — Msgr. Joseph T. Mc Gu-

+ cken, nadškof v San Franciscu, je izstopil iz kluba „Olimpic Club“, ki je najvplivnejši v mestu. Osebe, ki so blizu nadškofu, pravijo, da je nadškof izstopil iz kluba zaradi tega, ker vodstvo noče sprejeti za člane črnecv. Iz enakih razlogov je izstopilo iz kluba tudi več duhovnikov.

O DUHOVNIŠKI OBLEKI — Na eni izmed dunajskih visokih šol je veroučitelj izvedel anketo med 650 trgovskimi vajenci o obleki, ki naj jo duhovniki nosijo izven cerkve. 43 odstotkov anketirancev je odgovorilo, naj duhovniki nosijo tudi izven cerkve duhovniško obleko, 10 odstotkov je izjavilo, da duhovniška obleka ni potrebna, 47 odstotkov pa ima to vprašanje za brezpredmetno.

SAMOSTAN HILANDAR — Srbska pravoslavna Cerkev se v zadnjih letih zelo trudi, da bi ne utihnile za vedno molitve v srbskem pravoslavnem samostanu Hilandar na gori Atos, ker starejši redovniki umirajo, novega naraščaja pa ni. V zadnjem času je srbska pravoslavna Cerkev ustanovila v Slanicah ob Donavi, blizu Beograda, nov samostan, kjer se bodo vzgajali mladi fantje v redovnem duhu. Nato bodo odšli v samostan Hilandar na goro Atos.

UPADANJE DUHOVNIŠKIH POKLICEV — Eno najbolj perečih vprašanj Cerkve je upadanje duhovniških poklicev skoraj po vsem katoliškem svetu. V Kanadi je ta problem še posebno pereč, ker število katoličanov hitro raste, duhovniških poklicev pa je vedno manj. Tako je bilo v semenišču v Torontu pred petimi leti še 207 gojencev, letos jih je le 150. Razloge za upadanje poklicev iščejo največ v čustveni in umski negotovosti sodobne mladine in v odtujitvi mladega rodu od starejšega. Veliko je kriva tudi pomehkužena in premalo v veri zasidrana vzgoja otrok.

RD 340/1974

Spet se začenja novo leto, spet bodo ljudje hodili, odhajali, prihajali, hiteli, tekli. Hitela bodo kolesa, hiteli avtomobili, hiteli kamioni, hitela ulica, hitelo mesto. Ves svet bo hitel. Hiteli bodo, da bi ne izgubili časa, hiteli bodo za časom, da bi ujeli čas, da bi pridobili čas.

„Na svidenje, gospod! Oprostite mi, nimam časa.“

„Bom kasneje prišel, ne morem čakati, nimam časa.“

„Končam to pismo, ker nimam časa.“

„Rad bi vam pomagal, a nimam časa.“

„Ne morem sprejeti zaradi pomanjkanja časa.“

„Ne morem premišljevat, brati, sem preobložen, nimam časa.“

„Rad bi molil, a nimam časa.“

Otrok se igra, nima takoj časa ... kasneje ...

Šolar mora narediti nalogo, nima časa ... kasneje ...

Srednješolec mora k predavanjem in ima toliko dela, nima časa ... kasneje ...

Fant se ukvarja s športom, nima časa ... kasneje ...

Mladi mož ima hišo, mora jo urediti, nima časa ... kasneje ...

Oče ima otroke, nima časa ... kasneje ...

Stari starši imajo vnuke, nimajo časa ... kasneje ...

Bolni so, svojo brigo imajo, nimajo časa ... kasneje ...

Umirajo, nimajo ...

Prepozno! ... Nimajo več časa!

Tako hite vsi ljudje za časom. Skozi življenje gredo v teku, mudijo se jim, pehajo se, preobremenjeni so, preobloženi, ponoreli.

In nikdar ne pridejo, ker jim manjka časa. Kljub vsem naporom jim manjka časa. Manjka jim celo mnogo časa.

Bog se je moral v računih zmotiti. Zmota je

ko vstopamo v novo leto

splošna. Ure so prekratke, dnevi so prekratki, življenjeja so prekratka.

Bog, ki je zunaj časa, se smehlja, ko nas gleda, kako se borimo s časom, in on ve, kaj dela. Ne moti se, ko deli ljudem čas. On daje vsakomur čas, da bi delal tisto, kar On hoče, da bi delal.

A ni dovoljeno izgubljeni čas, tratiti čas, ubijati čas. Kajti čas je dar, ki nam ga Bog daje, a minljiv dar, dar, ki ga ni mogoče ohraniti.

Imamo čas, ves svoj čas pri sebi, ves čas, ki nam ga On daje, leta našega življenja, dneve naših let, ure naših dni, vse so pri nas. Pri nas zato, da bi jih napolnili, mirno, brez živčnosti, a da bi jih napolnili cele, do roba, da bi jih Njemu darovali in da bi iz njih brezokusne vode Bog naredil plemenito vino, kot je storil nekoč v Kani za človeško svatbo.

Ne prosimo Boga ob Novem letu časa, da bi storili to in potem še ono, prosimo Ga milosti, da bi vestno storili v času, ki nam ga On daje, tisto, kar On hoče, da storimo.

M. Quoišt

Če bi jo imel, kakšna bi bila

KRISTUSOVA OSEBNA IZKAZNICA

**Kakšen obraz je imel Kristus?
Kakšen značaj? Kakšen je bil
kot človek?**

Marsikdo, ki se za Kristusa zares zanima, se je že vprašal, kakšen je bil Kristus po svoji zunanjsosti. Kakšne postave je bil, kakšen nastop je imel, kakšen vtis je delal?

Kaj nam o vsem tem pove sveto pismo?

Kristusov portret

Čeprav imamo mnogo slik s Kristusovo podobo, vendar nimamo pravega Kristusovega portreta. Podobe so stvar domišljije posameznih umetnikov, v času, ko je Kristus živel, pa ljudi portreti niso zanimali: le nekateri vladarji so dobili svoje kipe. Poleg tega je bilo pri Judih po Mojzesovi postavi strogo prepovedano imeti slike ljudi, ker je bila pri preprostih ljudeh vedno nevarnost, da začno v podobah častiti bogove in se tako oddalje od pravega Boga.

In vendar nas zanima, kakšen je bil Kristus po zunanje. Kakšne podatke bi vsebovala njegova osebna izkaznica, ki bi jo imel?

Videti bi bila nekako takole:

Ime:	Jezus
Datum rojstva:	748 po ustanovitvi Rima
Kraj rojstva:	Betlehem
Oče:	Jožef
Mati:	Marija
Poklic:	tesar
Narodnost:	judovska

Ostalih podatkov, ki bi tudi spadali v izkaznico, ne poznamo. Ne, kakšne oči je imel, kakšne lase,

kako velik je bil. Vendar si ga pa moremo predstavljati precej velikega, kajti s svojo postavo in nastopom je vzbujal pozornost. Bil je gotovo krepak in zdrav, navajen premikati pri tesarskem delu bruna in jih nositi, zmožen dolgih pohodov po deželi, govoriti ure in ure tisočerm brez ojačevavca sprejemati na desetine oseb in spati od zdrave utrujenosti celo v trenutku viharja na jezeru, sposoben sam pognati s tempeljskega dvorišča trgovce z njihovo živino vred in prevrniti bankirjem njihove šotore in mize.

Kristusov značaj

K popolni podobi slehernika spada tudi njegov značaj. Zanimivo je, da Kristusovega značaja ni mogoče uvrstiti v nobeno navadno značajsko vrsto, kajti vsa nasprotja so pri njem v popolnem ravnovesju. Kristus ima lastnosti, ki jih ostali ljudje nimajo vseh hkrati.

Kristus je sočuten in zahteven.

Na prelep način pokaže sočutje do žene, ki mu jo nekoč pravoverni pripeljejo. Zasačili so jo v prešuštvu. Sprašujejo ga, ali jo je treba kamnati. On molči. Skloni se in piše s prstom v pesek. Potem dvigne glavo in reče: „Kdor od vas ni nikdar grešil, naj prvi vrže kamen vanjo.“ In vsi so odšli, začeniši pri najstarejših. — Dvakrat vidimo Gospoda v evangeliju jokati. Prvič nad svojo domovino: „Jeruzalem, Jeruzalem, kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira koklja svoja piščeta pod peruti, pa nisi hotel!“ Drugič joka ob mrtvem prijatelju Lazarju tako bridko, da navzoči šepetajo med seboj: „Glejte, kako ga je ljubil.“

Obenem je pa Kristus silno zahteven. Sam pravi: „Kdor ni z menoj, je proti meni. Kdor ne zbira z menoj, raztesa . . . Kdor ljubi svojega očeta in svojo mater bolj kot mene, ni mene vreden . . . Če te kdo udari na desno lice, nastavi mu še levega . . . Če te tvoje desno oko pohujšuje, izderi ga in vrzi ga od sebe . . .“

Kristus je krotak in silen.

V ustavi svojega novega kraljestva postavi načelo: „Blagor krotkim, zakaj ti bodo deželo posedli.“ In drugje pravi: „Učite se od mene, ki sem krotak in iz srca ponižen.“ Edina oblika njegovega maščevanja je ljubezen: „Ljubite svoje sovražnike, molite za tiste, ki vas preganjajo . . . Odpustite sedemdesetkrat sedemkrat svojim žaljivcem . . .“ Sam o sebi reče: „Sin človekov ni prišel, da bi se mu streglo, ampak da bi stregel.“ Pri zadnji večerji vstane od mize, odloži plašč, vzame predpasnik, vlije vodo v umivalnico in začne umivati svojim prijateljem noge in jih brisati.

Istočasno je silovit: „Prekleti pismouki in farizeji, hinavci! Govorite, pa ne izvršujete! Vežete težka bremena ter jih nalagate ljudem na ramena, a sami jih še s prstom nočete premakniti. Čistite čašo in skledo od zunaj, znotraj pa sta polni ropa in nezmernosti... Plačujete desetino in tempeljski davek, a opuščate, kar je v postavi najvažnejše: pravičnost, usmiljenje in zvestobo. Slepí vodniki, ki precejate komarja, a velbloda požirate. Gorje vam, pismouki in farizeji, hinavci, ki ste podobni pobeljenim grobovom, ki se od zunaj kažejo čedne, od znotraj pa so polni mrtvaških kosti in vsake gnusobe... Kače, gadja zalega!“ in drugje: „Vlačuge bodo šle prej v nebeško kraljestvo kot vi!“

Kristus je bister in preprost.

Razpravlja z učenjaki, pravniki svojega časa. Najdemo ga na primer v znameniti pravdi o tem, ali se mora cesarju davek dajati. Judovski učenjaki mu nastavijo past: „Ali se sme Rimljanom davek dajati?“ Če bi rekel da, bi ga tožili Judom kot kolaboratorja z okupatorjem, kajti Rimljani so bili okupatorji. Če bi rekel ne, bi ga naznanili Rimljanom kot upornika. Dá si prinesli davčni novc in vpraša: „Čigava je ta podoba?“ — „Cesarjeva,“

odgovore. In on: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.“ — Ta bistrost se prelije naravnost v veličastnost v čudovitem govoru na gori: „Blagor ubogim v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo. Blagor miroljubnim, zakaj ti bodo otroci božji. Blagor lačnim in žejnim pravice, zakaj nasičeni bodo...“

Obenem je preprost. „Vaš da naj bo da, vaš ne naj bo ne.“ In učencem naroči: „Bodite zviti kakor kače in preprosti kakor golobje.“ Sam živi več kot trideset let v svojem trgu Nazaretu, kjer dela kot tesar in je kar najtesneje povezan z vsakdanjim življenjem ljudi. Kasneje hodi od vasi do vasi, jé, kar mu dajo, in nima, kamor bi glavo položil.

Popoln človek

Mogli bi naštevanje nadaljevati brez konca. Teh nekaj zgledov nam razodeva čudovito osebnost. Vse človeške odlike so bile pri Jezusu na visoki stopnji. On doseže popolnost v vsem, kar je v človeku velikega in lepega.

Vendar, ko odpremo evangelij, nimamo vtisa, da smo se znašli pred nadčlovekom, pred enim

Modri z vzhoda niti niso nezanimivi možje.

Odpraviti se na lov za ver- sko skrivnostjo in vsaj za dalj- ši čas zapustiti svoj znanstve- ni svet zvezdoslovja je isto kot dati se ljudem v zobe.

Tvegana pot

Imeli jih bodo za zanesenjake in sanjače, za naivneže in lah- koverneže. Pot skozi puščavo pomeni pot skozi dnevno vro- čino in nočni mraz brez tisoč malih udobnosti, ki človeku delajo življenje prijetno, ob- enem pa pomeni ta pot že celo finančno akcijo: kamele, slu- žabniki, šotori, hrana, pija- ča... Kljub vsemu se modri odločijo za to pot.

Iskanje naslova po Jeruza- lemu je nemajhno tveganje. Tam vlada Herod, lizun in ti- ran, ljubosumnež in okrutnež. Pobiti je dal že svojo najljub- šo ženo in tri sinove. Po tajni policiji je povsod navzoč: za vsakim voglom, v vsaki bezni- ci. Strah pred Herodom gleda Jeruzalemcem iz oči, ko jih modri sprašujejo po novoro- jenem kralju. Ljudje se boje skrivnih zarot, ker vedo, da se te vselej končajo s pobojem osumljenih.

Modri se Heroda ne boje. In ko ne morejo izvedeti kraja novorojenčka, gredo z vpraša- njem naravnost na dvor. Za- vedajo se, da lahko tudi sami postanejo žrtev njegovega lis- jaštva. A kljub temu gredo.

Ko med stikanjem glav in

šušljanjem Heroda in poklica- nih klerikov zvedo za kraj rojstva, odrinejo tja. Tam res najdejo, kar so iskali, a po- vsem drugače, kot so pričako- vali. Take revščine in prepro- ščine si res niso nadejali. Kljub temu se poklonijo no- vorojenčku s pravo vzhod- njaško razkošnostjo. Za pre- prosto podobo, ki se nudi njim očem, slutijo v svoji veri res- nično veličastvo.

Potem so se odpravili do- mov.

Ko so prestopali Jordan, jim je gotovo igralo srce, ne samo, ker so po božjem navdi- hu pustili starega Heroda na cedilu, ampak še bolj, ker se niso vdali strahu pred ljudmi. Saj so se na tej poti srečali z več kot navadnim človekom.

novoletna voščila

Saj že vem, da bo tako kakor vsako leto. Natančno tako.

Dobil bom 37 novoletnih voščil, nekaj po pošti, nekaj osebnih.

Pisala mi bo teta, sladko in srčkano, da mi želi vse dobro v novem letu. A pisala mi bo zato, da ji bo njen „zlati nečak“ kupil za zimo nogavičke in rokavičke in jopico, za god radio, za veliko noč pa gramofonske plošče.

Pisal mi bo sošolec Pepe, da ne ve, kako bi mi zadosti želel sreče in dobrega počutja. A to voščilo bo zato, da bo maja spet tako obzirno mogel prositi, če sme priti k nam z ženo in petimi otroki na počitnice.

Dimnikar bo sam prinesel vizitko, kjer mi bo voščil srečno novo leto, a zato, da bo dobil pet kovancev kot vsako leto.

Tudi poštar bo prinesel svoje voščilo, celo se mu bo posrečilo nasmehniti se, nesnagi nemarni, ki sicer s tako kislim obrazom prinese tistih nekaj pisem na leto v naše nadstropje.

„Srečno novo leto,“ se bo samo smejalo mozoljastemu trgovcu. Medtem me bo meril od nog do glave, za koliko me bo mogel oskubiti v novem

letu. „Srečno novo leto,“ bo govoril skozi zobe mali mesar in že sešteval številke na moj račun. „Srečno novo leto,“ bo vsa sladka mlekarica, v mislih bo pa štela, koliko vode ji bom letos plačal namesto mleka.

In tako dalje.

Tudi sam bom seveda moral pisati šefu, ker me bo sicer postrani gledal. Celu nekaj mu bom moral kupiti, nekaj, kar ne bo predrago, kar bo pa vendar moralo kaj pomeniti. Nobenega sočutja nima z menoj, a za novo leto mu bom dal dar.

Hišnici bom moral osebno voščiti, lenobi leni, ki tako zanikrno skrbi za snago na stopnišču. Pa bo treba k njej v klet s steklenico v roki in seveda ne najslabšega.

Treba bo voščiti še temu in onemu, stisniti temu in onemu nekaj v roko, pa ne pozabiti odgovoriti na vsa prejeta voščila.

Na levo in desno bom prepričeval ves svet, da mu želim dobro in najboljše. In pol sveta bo meni zatrdjevalo, da mi želi dobro in najboljše.

Ko bi si videli v srce!

Kaj hočemo! To je življenje.

KRISTUSOVA OSEBNA IZKAZNICA

izmed legendarnih junakov, v katerih takoj čutiš, da nimajo nikake stvarne podlage. Nasprotno, v evanđeliju srečamo nekoga, ki nam je zelo blizu, ki je iz krvi in mesa, nekoga, ki je v vsem človek.

V zgodovini ne najdemo nobene osebnosti, ki bi se res lahko merila s Kristusom po svoji plemeniti človečnosti. Vzemite največje zavojevavce, največje politike, največje umetnike, največje učenjake, največje mislece in celo največje svetnike, vse te nam zgodovina kaže kot nepopolne in pogosto grešne ljudi.

Kristus ima edini vse človeške odlike. On edini je mogel reči tem, ki so ga napadali: „Kdo od vas mi more dokazati greh?“ In nihče mu ni mogel odgovoriti. Kdor pozna obrekovanje, ki jih zbuja katerakoli izjemna osebnost, se ob tem zamisli. Kakor hitro se namreč nekdo dvigne nad površje, že izzove nasprotovanje in tedaj je kaj lahko najti v njegovem življenju star greh, občutljivo točko za obrekovanje. Pri Kristusu njegovi najhujši nasprotniki niso našli nič in so na njegovo izzivanje molčali, ker niso imeli kaj povedati.

Čeprav nam evanđeliji ne dajo Kristusove popolne zunanje podobe, nam natančno predstavijo njegov značaj. In ta je tako čudovit, da govore tisti, ki vanj ne verujejo, da je bil dober, plemenit in globok človek.

Kristjani vemo, da je njegova skrivnost drugje. To pa ne spada več v njegovo osebno izkaznico.

Pred 50 leti je umrl Ivan Cankar. Odlomki iz njegovih spisov so prave

slovenske razglednice

„Ne zamerite, gospodje . . .“

Nekoč sem se pomenkoval s tovariši, kako bi pač bilo z nami, če bi velik potres razmaknil zemljo. Koj so bili obrazi hudo resni in žalostni. Nisem se toliko začudil obrazom, bolj besedam. Usi so rabili v svojih stavkih trpno obliko, druge niso poznali.

„Kaj bodo z nami napravili?“

„Kaj nam je sojeno?“

„Kdo nam bo gospodaril?“

Prav nikomur ni seglo v misel, da bi rekel „bomo“ namesto „bodo“.

Z mnogoterimi križi in nadlogami je Bog obseščil slovenske ljudi, napuha pa jim ni dal.

Malodušnost se izpričuje v vsem, kar delamo in mislimo. Ta malodušnost bo rekla nekoč, bo rekla v imenu najlepšega naroda:

„Ne zamerite, gospodje, da umrjem!“

Večna luč

Ko sem bil še otrok in ministrant, mi je bilo čudno tesno pri srcu, kadar je cerkovnik po veliki maši ugašal sveče, posebno po božični maši polnočnici. Prej je bila farna cerkev vse do stropa žarko razsvetljena, podobe svetnikov so se lesketale z oltarja kakor pozlačene, ves poln luči je bil zrak, dišeč po kadilu in prazniku in molitvah.

Ugasnila je prva sveča, v svetlobo je segel prvi ozki trak noči in tesnobe. Ugasnila je druga, tretja sveča . . . tiho so se valili v praznoto črni valovi, skoza okna, s kora, iz zakristije, izza stebrov in oltarjev se je plazila noč. Pesem in molitev je utihnila, brez glasu je umiralo življenje, smrt je s koščenim prstom trkala na plaho srce. Še zadnja sveča . . .

Nič se ne boj, otrok!

Pred velikim oltarjem gori večna luč, z mirnim plamenom, ki ne ugasne nikoli, znamenje večnega življenja . . .

Zaklenjena kamrica

Usak človek, tudi najsiromašnejši ima v hiši svojega življenja posebno kamrico, za katero nosi ključ zmerom s seboj in ga ne posodi nikomur. Gostu odpre gosposko izbo, prijatelju klet, popotniku svišli. Te kamrice pa še bratu ne. Tudi sam prestopi njen prag le ob največjih praznikih, ob urah usodnega spoznanja, navišjega veselja, najgloblje žalosti in v predsmrtnem strahu. Uvanjo spravi vse, kar je kdaj od srca ljubil.

Usak narod ima v hiši svojega življenja posebno kamrico, v katero je skrbljivo spravil, kar je bil kdaj pridobil dragocenega, spravil vse, kar je bil kdaj najgloblje doživel, z vsem svojim ubogim telesom, z uso svojo čisto dušo, spravil vse, kar je kdaj trepetaje v predsmrtni bridkosti čutil in mislil. U to kamrico vstopi ob usodni uri, stopi vanjo, da se povrne očiščen in utrjen, poln vere vase in v dobroto svojega bližnjega, poln zaupanja v dan in v večnost, poln moči, brez strahu, pripravljen na svatovanje in pripravljen na svojo lastno sedmino . . .

Kaj in koliko si bil spravil, narod? Kaj in kakšen se povrneš?

Veliki shod

Pregledam plakate po oglih.

„Veliki shod pri . . .“

Dobro, dobro, tja pojdem!

„Razpravljala se bodo razna dnevna vprašanja . . .“

Izvrstno!

Govoril je dobro rejen človek zabuhlega obraza.

„Povsod se giblje, povsod vstajajo — in tudi mi ne spimo; dvigamo se in naši sovražniki se boje . . .“

Pa mi povedal, kaj se giblje, kdo vstaja, kdo je sovražnik, ki se boji . . . Uedel ni tega on sam in vedel ni nihče izmed poslušalcev. Zaspajo so gledali kvišku in se pogovarjali med sabo.

Oče velikih jezer

Pred sto leti je umrl Friderik Baraga

Trpljenje je skrivnost. Menda med največjimi pod nebom.

Pšenično zrno razpade, zgine. Prav to zgnitje je potrebno za novo bilko, za novo steblo, za nov klas, ki se bo od teže nagibal k tlom.

Sveča gori, uničuje se, umira. Prav to umiranje je potrebno v luč ljudem in Bogu v čast.

Mati trpi, hira. Brez njenega trpljenja ne bi bilo novih življenj. Ta bodo spet s svojim izgorenjem dala druga življenja. Uečni kolobar umiranja... Če tega ni, ni življenja.

Usa rodovitnost temelji na trpljenju. Zares skrivnost: nekaj rodi le, če se uniči. Tudi v svetu duš je ta zakon nujen: brez trpljenja ni rojstva.

Stari, morda na zunaj prestari škof Friderik razmišlja nocoj o svojem življenju v tej luči. Kot da je velik križ vrgel svojo senco na vse življenje nazaj. Sedaj, ko mu je Bog govor vzel in iz roke potegnil pero ter mu dal le še toliko moči, da more v naslonjaču negibno sedeti, premišluje o tem.

Lahko bi bil danes nekje doma graščak s pridno ženo in kupom otrok in vnukov, ko bi ne sprejel božjega povabila v trpljenje. Mogoče bi še mogel hoditi in se razgovarjati. Morda bi bil tudi v obraz prijaznejši. Morda mu sedajle ne bi bilo treba prezebat. Morda bi še tudi smrti ne čutil tik pred vrat. Mogoče...

„Ti grešnik stari, le v kakšne misli si se zapletel!“ si očita. „Če si vse življenje po tej poti hodil, kaj naj bi si na starost zaželel drugačno? Kristus je prav v svojem koncu najlepši. Use je dal, kar

je imel. Ko drugega ni imel, je dal še svojo kri. In ko bi še kaj bilo, česar bi ne bil dal, ponudil bi še tisto. In sveti Pavel je hotel biti vsem vse. Ne le do zadnjih dni, ampak prav do zadnje sekunde.“

Pogledal je skozi okno. Na temnem nebu so zarele zvezde, njegove ljube znanke, ki so ga tolikokrat spremljale na misijonskih poteh. Spet so ga speljale misli nazaj, daleč v mladost.

Lepa so bila ta leta in zanimivo je bilo božje poseganje vanje. Bog vedno malo drugače hoče kakor mi. Začrtaš si pot, Bog ti jo zariše nekoliko višje, malo bolj strmo, za spoznanje bolj hrapavo. In ko si na njej in misliš, da boš stopal sedaj po njej, jo Bog spet nekoliko zviša, spelje drugam, da bo več napora.

Mlada leta! Leta načrtov, sanj in čiste ljubezni. Ze spi pod zemljo tista, ki naj bi bila gospa graščakinja ob njem, gospodu graščaku. Potem dunajska leta pri očetu Dvoržaku, leta božje milosti. Tja mu je Bog poslal v mlado srce nemir, ki mu je dal misliti, ki mu je dal pogledati v lastno dušo in spoznati božjo voljo.

Hitro so minila bogoslovska leta, hitro prva kaplanska leta v Šmartinu in Metliki. Trpljenje v tistih letih, ki ga tedaj ni razumel, mu je bilo božji kažipot v misijone. Brez njega bi nikdar ne prišel med Indijance.

Na tej strani morja je začela nastajati nova knjiga njegovega življenja: knjiga podvojenega trpljenja, naporov in skoraj pustolovščin. Ko bi skrajja poznal to pot v njenih podrobnostih, bi se je ne upal nastopiti. A Bog zna ravnati s človekom: trpljenje mu skriva in ves čas mu daje moči, da ne omaga. Od časa do časa mu pusti zunanjí uspeh, da ne obupa. Tako ga vodi preko največjega trpljenja.

Koliko je bilo poti skozi poplavljenе doline, enakomernega drsanja s krpjami po snegu, brodenja vode včasih tudi do pasu, noči pod neskončno nebesno streho. Dnevi brez hrane, v dežju in mrazu.

A v vsem tem tudi ni manjkalo veselja. Kadar je Bog poslal večjo mero trpljenja, je takoj za njo pristavil tudi večjo mero veselja. Svojo roko je držal nad vsem življenjem trudečega se misijonarja tako, da jo je bilo čutiti.

Za konec mu je prihranil najtežje trpljenje: vzel mu je moči, da ni mogel ne maševati, ne moliti brevirja, ne narediti koraka iz hiše. Usak dan so se oglašali pri njem upniki, naj vendar poravna ogromni dolg za marketsko stolnico. Brez moči je prosil in rotil po pismih, ki jih je narekoval marketskemu župniku, v Evropo, naj mu pošljejo denar. A brez uspeha. Ko bi bil zdrav, bi ukrenil to in ono, potrkal na ta in ona vrata. Tako pa mora poslušati hladne zahteve nervoznih izterjevalcev.

Pa vse to ni bilo dovolj. Uedno bolj se mu je jela oglašati misel, kaj če ne bo zveličan. Toliko in toliko je bilo napak v življenju. „O Bog, grešnik sem. Le tvoje usmiljenje mi daje pogum v teh urah, ko čakam na belo ženo.“ U starčkovem očesu se je zasvetila solza.

Začelo se je leto 1868 s snegom in mrazom.

Tedni trpljenja, čakanja, ugašanja.

19. januar.

Kaj se ni še v jutranjem mraku stisnilo tisoč indijanskih src, čuječih ob skrivnostnih plamenih po

vigvami in po zasneženih gozdovih? In ni zastal dih obširnim planjavam? Ali niso zajokali zvončki po vseh cerkvicah neskončnih ploskev? In ni šel služabnik Gašper z desuico preko oči?

Zadnja solza je zdrselo po sivem zgubanem licu: oče Uelikih jezer je umrl.

Ko bi mogel pogledati v kripto marketske stolnice, bi v njenem mraku opazil grobnico, v katero je vklesano: Tukaj počiva truplo Friderika Baraga, apostola otavskih in očipvejskih Indijancev. Ko bi stopil v dobriško cerkev, bi zagledal v njej doprsno marmornato soho škofa Friderika Baraga.

Ko bi mogel videti v toliko slovenskih domov doma in na tujem, bi v mnogih odkril skromno podobico Friderika Baraga. Ko bi mi bilo dano pogledati v duše Slovencev, v marsikateri bi našel gorečo molitev k Bogu, da bi bil Baraga prištet k svetnikom.

In če bi čez toliko in toliko let stopil v slovenske cerkve, ali bi v njih oltarjih že opazil podobo svetnika z dolgimi temnimi lasmi, svetnika, ki mu je življenje v obraz včrtalo indijanske poteze? Bi bil že na naših oltarjih slovenski svetnik Friderik Baraga?

Bog daj, da bi bil!

Janko

Zabnice pod
Sv. Uišarjami
v Kanalski
dolini —
pozimi.

Za dom in družino

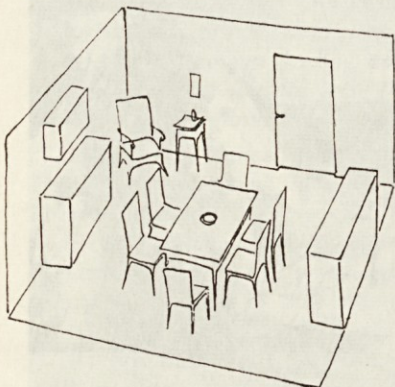
KAKO RAZDELITI DENAR V DRUŽINI?

Tu so trije načini:

1. Gospodinja naj dobi določeno vsoto za družinske izdatke (hrano, čiščenje, popravila obleke in obutve...). Mož plača vse stalne mesečne račune in daje nekaj denarja na stran za druge izdatke, kot je bolezen, počitnice ipd. Poleg tega si ohrani denar za osebne izdatke.

2. Vse stalne račune plačata v začetku meseca. Usak od obeh si ohrani nekaj denarja za osebne stroške. Ostalo upravlja žena, a je prav, da se drži določenega proračuna. Mnogi moške so zadovoljni s to rešitvijo, a mora biti seveda žena pametna in varčna.

3. Plačati stalne račune, ostalo vsoto pa razdeliti na majhne vsote za hrano, popravila, perilo, čiščenje, kurjavo, izhode, zabave, prihranke... Zapisati vsak izdatek na papir, ki se hrani v škafli. Ne preseči začrtanega proračuna, razen če pride bolezen. Ta način vodi k hranjenju.

Kako bi dobili več prostora? Pogledajte risbo na naslednji strani!

Ali me ima še rad?

Gospa E. G. iz M. piše: „Poročena sem 10 let, stara pa nekaj čez 33. Imam dobrega moža, ki zlahka preživlja družino, in dva prijetna otroka, fantka in punčko, stara 7 in 4 leta. Nikdar nisem zanemarjala gospodinjstva, družine in tudi sebe ne. Zdi se mi, da sem po desetih letih zakona in kljub letom še prijetna. Ali mislite, da moj mož opazi, če si oblečem novo obleko, ki mi lepo pristoji, ali si kupim nov klobuk? Ne. Prav tako nikdar ne pohvali mojih kuharskih sposobnosti, pa četudi pripravim njegovo najljubšo jed. To me boli. To so vendar znaki brezbriznosti do mene in pomanjkanja ljubezni. Kaj se vam ne zdi?“

Razumljivo je, da vas ravnanje vašega moža boli in da imate vtis, da vas nima več rad oziroma da vas nima več tako rad kot prej. A najbrž se motite. Mnogim možem se ne zdi potrebno, da bi v poznejših letih zakona ženi še delali poklone, čeprav so nanjo zelo navezani in jo imajo zares radi. Dajte možu v primerni obliki razumeti, da bi vam bilo všeč, če bi vas kdaj pa kdaj pohvalil. Storite pa vi enako z njim: dajte mu priznanje, kadar govori o svojem poklicnem delu ali pa vam doma pri čem pomaga.

OTROK MANJKA

Gospod G. H. iz F. piše: „Uedno sva si želela otrok, a v osemletnem zakonu nama ta sreča ni bila dana. Po zdravnikovi izjavi smeva komaj še to upati. Jaz sem se nekako pomiril, moja žena pa zaradi tega zelo trpi. Misli, da zakon brez otrok sploh ni prava skupnost. In ta dozdevna nesmiselnost najinega zakona jo dela živčno in nepravilno. Ob vsem se imava pa rada.“

Vaša žena izhaja iz napačnih domnev. Res, otroci so blagoslov za zakon, a smisel zakona ni samo v otrocih. Zakonska skupnost postavi zakonca pred nalogo, ki je neodvisna od tega, ali jima bodo kasneje dani otroci. Ta naloga je prav življenje s svojim zakonskim drugom. So zakoni, ki so kljub temu, da so brez otrok, polni ljubezni in so zares srečni. In so družine, ki kljub temu da imajo otroke, niso znale dati zakonski skupnosti pravega smisla. Morda se bo vaša žena odločila, poiskati si v delu za druge neko protiutež. Mnogo ljudi je potrebnih naše pomoči.

ALI NAJ DEKLE NAPREJ ŠTUDIRA?

Gospa P. B. iz R. piše: „Naša starejša hči — imava tri otroke — bi rada študirala do velike mature in postala učiteljica. Sedaj sva z možem pred vprašanjem, ali bi ne bilo bolj pametno, da bi se hči usposobila v kakem drugem poklicu, ko je naredila malo maturo. Danes se na splošno dekleta hitro poročajo, tako da bi se daljši študij ne splačal.“

Če ima vaša hči čisto določeno predstavo o bodočem poklicu in bi rada postala učiteljica in če vi to denarno zmorete, ne da bi bila zato ostala otroka oškodovana, pustite hčerko do mature na šoli. Seveda je pogoj, da se dobro uči. Celó če se danes neko dekletko poroči zelo mlada, bo mogla le v izjemnih primerih poklicno delo takoj po poroki pustiti. Največkrat silijo denarni razlogi mlado ženo k temu, da v poklicnem delu ostane vsaj do prvega otroka. Poleg tega je še to, da niso vsakemu zakonu dani otroci. Kolikokrat so žene brez otrok spet z veseljem začele delati v svojem poklicu. In če se vaša hči ne poroči? Kot učiteljica bo preskrbljena. Tudi tega vidika ne kaže izgubiti izpred oči.

VZGAJATI K TRDOTI

Gospod G. E. iz D. piše: „*U zakonu se razumeva, le če gre za vzgojo najinega otroka, se pokažejo razlike v najinem mišljenju. Moja žena je preveč zaskrbljena. Misli, da mora otroku vse težave, ki se mu pri osmih letih pojavijo, sama rešiti. Tako ravnanje vodi po mojem mnenju k nesamostojnosti. Res je, da ni otrok ravno močan, a prav zato bi ga bilo treba bolj trdo vzgajati.*“

Danes zahteva življenje bolj kot kdaj prej samostojne, v sebi gotove ljudi. Vzgoja k temu se mora začeti že v otroški dobi. Kdor se ni naučil znajti se v določenem trenutku — in to se začne že pri prvih letih življenja — bo kasneje življenjsko vprašanje le s težavo reševal. Jasno, da mora vaša žena ob težavah otroku pomagati. Mora ga pa kdaj tudi prepustiti „nevarnosti“, da se sam navadi izmotati se iz nje. To ne gre brez prask, a v kasnejšem življenju mu bodo prav te praske obramba in ščit.

PREVELIKA „LJUBEZEN“ NI ZDRAVA

Gospa M. F. iz B. piše: „*Šele pol leta sem poročena, a če bo šlo tako naprej, bom od tu zbežala. Proti moji volji sva se z možem naselila v stanovanje moje tašče. Jaz bi rada še malo počakala, da bi našla majhno poceni stanovanje, a moj mož ni hotel poroke dalje odlagati, obenem nama je pa njegova vdovela mati res lahko dve sobi odstopila. Ne razumite me napak. Jaz nimam nič proti tašči, ljubezniva je in dobra. Le eno napako ima: moj mož je najprej njen sin in po tem se ona ravna. Ona vse dela, vse organizira in hoče z najboljšim namenom tudi zame skrbeti celo v najmanjših podrobnostih. Ponosna sem bila, ko sem se poročila, in veselila sem se, da bom kuhala in smela streči svojemu možu. Sedaj se počutim doma „kot obisk“. Delam samo dopoldne, imela bi torej dovolj časa, da bi sama skrbela za naju dva, a ko pridem opoldne domov, je glavno delo že postorjeno. Na mojo prošnjo, da bi smela sama gospodinjiti, slišim od moža in tašče le to, da bi bile druge vesele, ko bi imele vse tako lepo urejeno, kot imam jaz.*“

Preveč skrbi s strani tašče in premalo razumevanja ponosa mlade zakonske žene mora pripeljati do takega položaja. Tu je samo eno sredstvo: ponoven, resen razgovor v mirnem tonu, v katerem odkrito poveste, kaj vas teži. Mož in tašča morata razumeti, da bi vi radi živeli v pravem zakonu z vsemi posledicami, vsem naporom in delom. Mlad par potrebuje življenje v dvoje, da se more vživeti v nove okoliščine. Če vam ta možnost ni dana, bo imela še naprej vaša tašča dva otroka, vi pa ne boste imeli moža, ki ste ga hoteli imeti, ampak otroka njegove matere. Bistveno se bodo okoliščine, zaradi katerih trpite, spremenile šele, ko se boste preselili v lastno stanovanje, kar morate pri prvi priložnosti storiti.

ČE IŠČETE NOVO STANOVANJE

...si prej odgovorite na sledeče stvari:

Ali je dovolj prostora za vso družino in za njihovo delo?

Ali je najemnina ali mesečno odplačevanje v sorazmerju z denarjem, s katerim razpolagate?

Koliko je stanovanje oddaljeno od moževe službe, od šole in od trga in trgovin? Ali je dovolj prometnih sredstev?

Ali ni stanovanje v previsokem nadstropju?

Ali je razdelitev prostorov in ali je velikost kuhinje taka, da bo delo gospodinje znosno?

Ali so prostori svetli, suhi in lahki za ogrevanje?

Ali ima hiša klet in podstrešje?

Ali ni cesta preveč prometna?

Ali ne bomo sosedov preveč motili z radiom, televizijskim aparatom, klavirskimi vajami ...?

OGNITE SE NESREČAM!

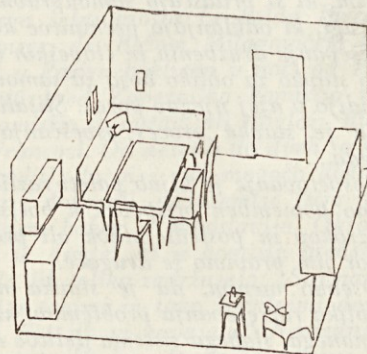
Skoraj vse nesreče v hiši se pripetijo ob ognju, plinu ali elektriki. Nekaj opozoril:

Nikdar ne popravljajte električnih žic, stikal, vtikal, varovavk ... , če niste tega vajeni.

Nikdar se ne dotikajte električnih aparatov z mokrimi rokami ali če se kopate. Ne hodite po mokrih tleh, če se morate dotakniti česa, kar je v zvezi z elektriko!

Nikdar se ne dotikajte dveh električnih aparatov hkrati, n. pr. električne peči in radia, ali peči in žarnice.

Ne menjajte žarnic, preden niste izključili električnega toka!

Ne samo več prostora, tudi prijeten kotiček ste pridobili.

kaj pravijo doma in po svetu - kaj pravijo doma in po svetu

Z izrezki in izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje v Slovincih. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarjajo sodbo o življenju slovenske družbe.

DELO

GLAVNA UREDNICA: DR. VERA ŽIGON
IZDAVAJELSKA KUPČINA: 1000
IZDAVAJELSKA KUPČINA: 1000

LJUBLJANA, PETEK, DAN 21. JULIJA 1967

GLAVNA UREDNICA: DR. VERA ŽIGON
IZDAVAJELSKA KUPČINA: 1000
IZDAVAJELSKA KUPČINA: 1000

KNJIGA STALINOVE HČERKE NE SME U JUGOSLAVIJO

Z odlokom zveznega sekretarja za notranje zadeve je prepovedano vnašanje in širjenje v Jugoslaviji knjige Svetlane Alilujeve „Dvajset pisem prijatelju“. Prepoved velja za knjigo izdano pri kateremkoli založniku na svetu in v kateremkoli jeziku. — Delo, Ljubljana, 23. nov. 1967, str. 16.

ZAKAJ STAUKAJO?

Prejšnji mesec je bilo v centralnem svetu Zveze sindikatov Jugoslavije posvetovanje o vzrokih in posledicah prekinitev dela...

Na posvetovanju v Beogradu so ugotavljali, da je prišlo do prvih prekinitev leta 1958, vendar so bile takrat še zelo redke. Njihovo število se je znatno povečalo po letu 1961. Lani jih je bilo menda 1365, od tega 30 odstotkov v Sloveniji. Letos jih je bilo v Sloveniji manj, zato pa več v drugih republikah. Menijo, da število ni zaskrbljujoče, kar pa seveda ne pomeni, da pojav ne zasluži skrbne analize in določene politične akcije.

Različna mišljenja, izrečena na posvetovanju, bi težko spravili na skupni imenovalec. Medtem ko eni dopuščajo možnost, da je stavka lahko tudi upravičena, če je sredstvo boja delavcev proti tistim, ki si prilaščajo samoupravne pravice, so spet drugi, ki odklanjajo prekinitve kot metodo za razreševanje družbenih in človeških odnosov. Eni imajo stavko za obliko boja za samoupravljanje, drugi vidijo v njej njegov poraz. Slišali smo celo mnenje, da je stavka proces osveščanja delavskega razreda...

Posvetovanje je kljub paleti različnih mišljenj vseeno pomemben prispevek k boljšemu razumevanju vzrokov in posledic stavk ali prekinitev dela, kakor jim pravimo še drugače.

Osebnim menim, da je stavka najpogosteje ostra oblika razreševanja problemov, ki izvirajo iz nedognanega, slabega sistema delitve dohodka in nerazvitega samoupravljanja, ko v podjetju oziroma kolektivu še gostujeta samovoljna in mezdna miselnost. Do konflikta mora priti prej ko slej tam, kjer

ekonomski odnosi potiskajo delavca v mezdno miselnost. Ako delavec čuti, da mu je to, kar je ustvaril bodisi v ekonomski enoti bodisi v okviru celega podjetja, odujeto in da o tem odloča nekdo mimo njega in proti njegovemu interesu, potem se bo ob ostrih konfliktih nujno počutil kot mezdni delavec, ki se mora postaviti proti tistim, ki mu nekaj, kar je njegovo, jemljejo. Drugače se bo obnašal, če bo del svoje presežne vrednosti oddvojil, morebiti celo obvezno, za potrebe modernizacije celotnega podjetja, pa bo pri tem vedel, da je to še zmeraj njegovo in da se mu bo to v taki ali drugačni obliki obrestovalo. — Delo, Ljubljana, 24. nov. 1967, str. 7.

KAPLAN RAUBAR — KAPLAN ALI „RAUBAR“?

U veliki knjižnici — mislim na študijsko v Kopru — mi je prišel v roke „Amerikanski Slovenec“ z dne 7. julija 1967. Pozornost mi je zbudil članek z naslovom: „Zanimivo srečanje v katoliškem domu v Gorici“. Razbral sem, da gre za izvleček predavanja, ki ga je imel v stari Gorici koprski kaplan Bojan Ravbar.

Pisec članka se spušča najprej v zgodovino Kopr. Ob koncu tega uvoda ugotavlja, da je bilo pod fašistično Italijo v tem mestu „slišati izključno italijansko govorico“. Bralec si bo zaradi tega lahko mislil, da je bil Koper res popolnoma italijansko mesto. Pravilneje bi bilo, če bi pisec članka podčrtal, da je bila v Kopru pod fašizmom slovenska govorica prepovedana.

To sem povedal bolj mimogrede, ker nimam name-na posegati globlje v zgodovino mesta Kopr. U članku pa sem našel nekaj, kar me je močno zabolelo. Gre za naslednji odstavek:

„Leta 1945 si je Jugoslavija osvojila te kraje in v njih ostala najprej kot upraviteljica cone B, po Londonskem sporazumu, leta 1954, pa si je svojo navzočnost v tem kraju še bolj utrdila...“ Jugoslavija naj bi torej prišla v te kraje kot osvajalec. Postavlja se seveda vprašanje, čigavega ozemlja, gotovo tujega, do katerega nismo imeli nobene pravice. Ali ni to natanko tisto, kar ves čas trdijo najbolj iredentistični krogi v Italiji, tisti, ki ne morejo pozabiti na svoje osvajalne apetite. Govoriti o osvajalcih je ne samo netočnost, ampak tudi žalitev za vse borbe-partizane in za vse naše ljudstvo, ki je v tem boju prispevalo toliko žrtev.

O novih prebivalcih Kopr pa piše člankar dobesedno takole: „Prišli so Slovenci iz notranjosti, prišli Jugoslovani iz drugih republik, prišli ljudje, ki so želeli začeti z novim življenjem, brodolomci v

kaj pravijo doma in po svetu - kaj pravijo doma in po svetu

družbi, brodolomci v družini, ljudje, ki se preteklosti niso hoteli spominjati več... in prav v tem je moralni problem Kopra. Ljudje so prišli z vseh strani, na razvalinah razdrtih družin so si ustvarili nove, odsoten jim je vsak čut navezanosti na cerkev in župnijo.“

Tako nas torej predstavlja našim rojakom v Ameriki koprski kaplan Bojan Ravbar oziroma dopisnik, ki poroča o njegovem predavanju v stari Gorici. Nepoučen človek si bo na osnovi takega pisanja ustvaril podobo o nas, kot da smo se v Kopru zbrali vsi tisti, ki nismo imeli iti kam drugam, skratka propadli ljudje iz vse Jugoslavije. Zakaj pisati neresnico in spet žaliti ljudi.

In še nekaj, kar zasluži posebno pozornost. Ali je pomanjkanje čuta „navezanosti na cerkev in župnijo“ moralni problem? Smo torej vsi, ki ne hodimo v cerkev, moralno pokvarjeni? Kdo daje pravico koprskemu kaplanu, da proglašča za moralne oziroma nemoralne občane našega mesta na podlagi tega, koliko so navezani ali nenavezani na cerkev in župnijo? Strinjamo se lahko, da je to verski problem, moralni pa nikakor ne, kajti vera in morala še zdaleč nista eno in isto. Tako pisanje in take ocene niso samo žaljive, ampak so tudi v nasprotju z ustavno določenimi pravicami občana, so poskus moralne diskvalifikacije ljudi, ki se ne obnašajo tako, kot bi koprski kaplan želel. Mimo tega pa res ne moremo molče.

Srečko Vilhar

Študijska knjižnica
Koper

— Delo, Ljubljana, 8. nov. 1967.

Mladina koprške gimnazije in učiteljsišča je s prizadetostjo brala ta prispevek v Delu o izjavah koprškega kaplana Bojana Rauberja na nekem predavanju o zgodovini Kopra v Stari Gorici. Svoje ogorčenje je včeraj mladina v spontanem mirnem protestu izrazila koprskemu kaplanu in prebrala naslednje pismo:

„Koprski gimnazijci in učiteljsiščniki smo se danes zbrali pred koprskim župniščem, ker se ne strinjamo z izjavami kaplana Bojana Rauberja, ki jih je objavil izseljenski list „Amerikanski Slovenec“. Menimo, da morale in nemorale ne moremo enačiti z varnostjo in nevarnostjo. Poleg tega ni bil Koper nikoli izključno italijansko mesto. Če se je slišala v javnem življenju le italijanščina, je bilo to zaradi hudega pritiska, ki so ga izvajali italijanski fašisti. Leta 1945 Koper z okolico ni bil osvojen, ampak osvobojen. V tem je bistvena razlika in bi nasprotno trditvijo postavili na laž vso borbo in žrtve primorskih Slovencev, katerih delež med NOB

je dobro znan. V Koper so prihajali in še prihajajo ljudje, ki želijo s svojim znanjem prispevati k razvoju Primorske.

Izjave Bojana Rauberja so torej skrajno neodgovorne in nasprotujejo zgodovinskim resnicam, ki jih kot Primorec pozna, vendar jih zavestno negira in s tem posredno koristi sovražnikom naše socialistične družbe. — Dijaki koprške gimnazije in učiteljsišča.“ — Delo, Ljubljana, 11. nov. 1967, str. 4.

Usem bralcem in resnici na ljubo bi hotel povedati nekaj dejstev.

Ameriški dopisnik navaja, da se je za časa Italije v Kopru slišala „izključno italijanska govorica“. Dejstvo je takšno in to je tudi trditev, ki sem jo zapisal v svoje predavanje. Izgleda pa (članka nimajo trenutno v knjižnici), da je člankar izpustil dolga navajanja fašističnega terorja, ki sem o njem govoril. Povedal sem, da je v tem času Koper bil bolj mrtvo mesto, njegova največja dejavnost pa se je kazala v tem, da je postajal pravo in morda najbolj ostro gnezdo fašizma. Navajal sem tudi, kako si ljudje okoliških vasi, ki so po opravih prihajali v mesto, niso več upali spregovoriti slovenske besede, čim so stopili na Mudo. Navajal sem še groba nasilja in teror, ki so ga povsod in celo z orožjem izvajali fašisti, in niti sanjal nisem, da bom v istem Kopru tudi sam doživel dne 9. novembra 1967 poskus teroriziranja s petardo ali ne vem s kakšnim drugim eksplozivnim sredstvom, ki ga je na našem dvorišču povzročil eden od demonstrantov — dijakov koprške gimnazije in učiteljsišča „v spontanem mirnem protestu“.

Kar pa zadeva izjavo o osvojitvi Kopra leta 1945, jo odločno zanikam. Tega izraza sploh nisem uporabljal. Tudi sam vidim v tem namerno potvarjanje ali nepremišljeno pisanje. Na predavanju sem povedal nekaj dejstev, ki jih tu navajam. Omenil sem zasluge svojega šefa, prošta Leopolda Jurca. On je skupaj z msgr. dr. Božom Milanovićem in msgr. Bankom bil v Parizu poklican v noči od 19. na 20. marca 1946 pred Zavezniško komisijo za določitev meja. Komisijo so sestavljali Angleži, Rusi, Američani in Francozi. Od desetih do dveh so se trije duhovniki trudili, da bi z vso mogočo dokumentacijo in dejstvi dokazali, da ozemlje Istre ne sodi nikamor drugam kakor v Jugoslavijo. Okrog ene ponoči se jim je Anglež, ki je komisiji predsedoval, opravičil, da jih toliko zadržujejo: „Saj nam ni nihče postregel s takimi in tako številnimi dejstvi in dokumenti, kot jih vi navajate.“ Naslednje jutro so prišli zastopniki jugoslovanske uprave v Istri do treh duhovnikov z besedami: „Sijajno ste se odrezali. Če imate še kakšen dokument, ga čim-

prej poiščite. Priznamo, vi ste prispevali levji delež, če bo jutri vsa Istra jugoslovanska.“ Ali sem ob tem navajanju mogel reči še kaj takega, kar bi bilo olje na ogenj „iredentističnih krogov v Italiji“?! Saj mi ne dovoli domoljubna zavest, ki smo jo že z materinim mlekom sprejemali sinovi Primorske in jo še danes gojimo morda bolj kot drugi sinovi slovenske zemlje. Ne dovoli mi tudi spoštovanje, ki ga imam do svojega šefa, koprškega prošta, ki je vse te stvari doživel in kot vsi primorski duhovniki ni vrgel puške in koruzo v tistih dneh, ko so skoraj vsi drugi popolnoma odpovedali.

Kar pa zadeva nove prebivalce našega mesta in zgraditve Koprja po vojni, se nikakor ne sramujem besed, ki sem jih rekel na predavanju. Z navdušenjem sem pripovedoval, kako so poveljni prebivalci Koprja vsi brez razlike razumeli: domovina je na tleh. S skupnimi silami jo bomo dvignili iz pepela še lepšo in slavnjejšo. U slogi je moč. Delalo se je noč in dan. Nihče ni štel svojih ur in nadur, vsi so bili ponosni, da čimveč lahko pomagajo pri tem tako važnem delu. (Škoda, da danes ne srečamo več tiste nesebične požrtvovalnosti, ko je vprašanje skupne blaginje!) Jasno sem povedal, da je prav Koper živ dokaz takega nesebičnega dela, čeprav so se tu zbrali ljudje, ki niso od vsega začetka bili medsebojno povezani, ker so prišli od vsepovsod, iz bližnje in daljne okolice. Zakaj je tuji dopisnik to tako obrnil, ne vem. Sploh pa je znano, da novinarji kaj radi ustvarjajo senzacije.

Priznam pa, da sem z velikim navdušenjem pripovedoval o resnični verski pomladi, ki jo zadnja leta doživlja Koper. Govoril sem o naših kristjanih, o našem skupnem delu, o negativnih vplivih na versko življenje našega človeka in o tem, kako si predstavljam pokoncilske kristjane v Koprju. Use to sem potrjeval z dejstvi, podatki, številkami, kakor sem tudi prejšnje izjave podprl z dokumentacijo našega tiska in podobnim.

Pripravljen sem, kakor sem izjavil demonstrantom iz gimnazije in učiteljska, o tem govoriti na javni tribuni na Titovem trgu ob navzočnosti številnih prič, ki so poslušale moje predavanje. Predstavil sem se ravnatelju koprške gimnazije in učiteljska, ki je protest svojim dijakom dovolil, in mu zagotovil, da sem zmeraj na razpolago, da prizadeti mladini, ki je na škofovem dvorišču in na trgu pred njim „zahtevala odgovor“, tudi v resnici odgovorim. Po petih letih delovanja med koprsko mladino mislim, da nisem popolnoma neznan, saj so o mojem delu pisali naši časopisi (Politika, Tribuna) in poročala jugoslovanska televizija. Čutim se užaljenega, da po vsem tem, kar sem delal za slovensko mladino, ravnatelj gimnazije in učiteljska prevzame tako veliko odgovornost in dovoli javni napad na človeka, ki bi mu lahko očitali vse prej kot iredentistično dejavnost.

Dijakom učiteljska in gimnazije, ki so protestirali, pa morem priznati, da mi je vseh njihova odločna zavzetost za pravico in resnico, kar sem jim javno priznal. Saj prav zadnje čase slišimo in beremo

očitke na račun mladih, da niso zavzeti za važne probleme. Le malo ste se morda prenaglili. Toda kdo bi mladini zameril, če je neučakana. Še enkrat bi vam zaklical iste besede, kot sem jih rekel, ko ste odhajali s škofovega dvorišča: „Denimo si cvetja v naše topove!“

Usem pa, ki ste morda tudi ideološko drugačnega mišljenja kot jaz in ste te dni celo v javnosti zatrjevali: „Ne verjamem, da je Bojan tako rekel!“ — Hvala!

Hvala tudi vam, ki sem vas bolj kot kdaj koli čutil brate in sestre, ki ste bili izpostavljeni smešenju in zafskavanju na moj račun in ste z življenjem in ne z besedo izpričali svoje zaupanje vame.

Bojan Ravbar
duhovnik,

Koper, Trg revolucije 11

— Delo, Ljubljana, 16. nov. 1967, str. 2

Teorija in Praksa

SPEKULIRANJE S SMRTJO

Prometna nesreča je zahtevala 14. IX. 1967 v Ljubljani smrtno žrtev Š. P. Ko sta ob grozljivem molku večje skupine državljanov preiskovalni sodnik in zdravnik odpravljata svoje dolžnosti in ko je v telesu ponesrečene žrtve komaj nehalo biti človeško srce, je kar na cesti hotel opraviti cerkveni obred maziljenja duhovnik Rudi Koncilja iz Šmartina pod Šmarno goro, utemeljujoč to tako, da je bila pokojnica verna, kar da je izjavil neznan mož, ki je po naključju pričel mimo. Ker je preiskovalni sodnik Konciljo zavrnil, menda le-ta smatra, da je bil omejevan v svojih pravicah in da je bila kršena ustava. Ne morem razumeti, odkod taka vzvišenost in vsiljevanje spricho docela jasnih določil v zakonu o pravnem položaju verskih skupnosti, o nedovoljeni sili bodisi glede preprečevanja udeležbe pri verskih obredih in nasprotno. Pokojnica se seveda ne bo mogla izreči o tem, toda njeni bližnji sorodniki in znanci so prav gotovo ravnali ob pogrebu po svoji vesti in glede na njeno življenje. Gospodu Rudiju Koncilju pa moramo povedati, da smo ogorčeni ob njegovem špekuliranju s smrtjo človeka. — Teorija in praksa, Ljubljana, november 1967, str 1645s.

Katoliki GLAS

PETRIČ OBSOJEN

Pred časom je mlajši fant iz bližine Kranja na Gorjskem pobegnil k svojemu stricu na Koroško, od

tam odšel v Severno Ameriko, bil tam vpoklican k vojakom in poslan na vietnamsko bojišče, kjer ga je doletela smrt. Pred smrtjo je izrazil željo, da bi ga pokopali v vasi na Koroškem, kjer živi njegov stric, da bi počival čim bliže doma. Tako se je tudi zgodilo.

Pokop tega fanta pa je imel za Ivana Petriča, kaplana v Cerkljah na Gorenjskem, neljube posledice. Kot trdi dopisnik Dela iz Kranja K. Makuc, naj bi bil omenjeni kaplan 11. junija letos pri pogrebu na Trati pri Uelesovem med pogrebni govornikom dejal: „Onstran meje na Koroškem smo pokopali borca, ki je padel v Vietnamu za sveto in pravično stvar.“ Zadeva je nato prišla v javnost 29. julija, ko je nekdo proti kaplanu Petriču protestiral v rubriki „Pisma bralcev“. Zadevo je nato pograbilo javno tožilstvo, ki je kaplana Petriča obtožilo zlorabe svobode pri opravljanju verskih opravil. Petrič je odločno zanimal, da bi bil kdaj dal tako izjavo. Tudi obramba je na podlagi pričevanja nekaterih zaslišancev poudarila, da so tožitelji Petriča napačno razumeli. Kljub temu je občinsko sodišče spoznalo obtoženega duhovnika za krivega ter ga „zaradi zlorabe verskih obredov v politične namene“ obsodilo na tri mesece zapora, pogojno za dve leti. Obtoženec si je pridržal pravico priziva.

Tako obsodba pisatelja Rožanca kot sedaj kaplana Petriča ponovno dokazujeta, da ostaja Jugoslavija kljub navidezni liberalizaciji slej ko prej diktatorska s stalinskimi metodami, kjer je misliti drugače, kot misli režim, že prestopek, ki se konča pred sodnikom in z obsodbo. — Katoliški glas, Gorica, 9. nov. 1967, str. 1.

odgovarjamo

JE VSAKA LAŽ GREH?

Nekje sem slišal, da je vsaka laž greh. Po mojem to ne more biti res. Dostikrat se znajdem v položaju, ko ne morem drugače, kot da se zlažem. Zdi se mi neumestno, da bi povedal po resnici nekaj, kar drugega prav nič ne briga. Zlasti takrat, ko me sprašujejo o družinskih zadevah. Če bi povedal resnico, bi jo lahko obrnili meni v škodo. Smem torej lagati? — I. F., Švedska.

Najprej nekaj splošnih ugotovitev!

Namen osme božje zapovedi: ne laži! je varstvo in ohranitev zaupanja med ljudmi. To zaupanje izpodkopava laž, ki načenja resničnost in naredi človeka lažnika nezanesljivega. Lahko pa krha medsebojno zaupanje tudi odkrivanje resnice, ki smo jo iz raznih razlogov dolžni hraniti samo zase.

Na vaše vprašanje odgovarjam tako:

Uso pravico imate, da neupravičena vprašanja zavrnete in odklonite. Povejte takemu vsiljivcu, naj se ne vmešava v vaše intimno območje! Če pa to

ne bi nič koristilo, potem dajte odgovor, ki se vprašanju izogne in iz katerega vpraševavec ne more ničesar sklepati!

Lahko pa se zgodi, da tak odgovor, ki nič ne pove, vsiljivega vprašavca le še potrdi v negativnem mnenju o vaši zadevi. V takem primeru smete odgovoriti resnici nasprotno.

Tak vaš odgovor sicer ne odgovarja resničnosti, pa vendar ne ruši medsebojnega zaupanja. Podlaga za medsebojno zaupanje namreč ni samo resničnost, temveč tudi zamlčanje poklicnih, zasebnih in intimnih reči, ki jih vi niste upravičeni izdati in vsiljivec ne vedeti.

OČE IN MATI — UREDNA PREZIRA?

Rojena sem pod nesrečno zvezdo. Doma nisem mogla več ostati, zato sem odšla na tuje. Vi ne veste, kako mi je hudo: moj oče je pijanec, mater pa sem že večkrat dobila, ko je bila z drugim. Oče me je tudi pretepal, kadar je prišel iz gostilne, mati pa me je celo navajala, da bi si z grehom služila denar. Hvala Bogu, sedaj je to mimo! Uredila sem si pošteno življenje, dobro zaslužim in dobro mi gre. Toda očeta in mater ne morem več ljubiti, zastudila sta se mi! Njuna pisma iz domovine neprebrana vržem stran. Včasih se mi zdi, da to moje mišljenje in ravnanje ni pravilno, drugičkrat pa si spet pravim, da oče in mati ne zaslužita drugega kot prezir in pozabo. Kaj pravite vi? — G. F., Nemčija.

Vaše življenje gotovo ni lahko. Čeprav vam sedaj dobro gre, vam manjka nečesa, iz česar vsak človek živi: ljubezen. Ljubezen tudi do staršev, ki so vas po nedolžnem preteпали in navajali v greh.

Taka ljubezen je možna, še več, potrebna.

Razumljivo je, da staršev ne morete več ljubiti s čustvi in predanostjo. Tega od vas nihče ne zahteva! Do take čustvene povezanosti bi se lahko prikopali verjetno le s krčevitostjo in slijenjem svoje notranjosti. To pa ne bi bilo zdravo.

Ljubezen je lahko tudi brez čustvene poudarjenosti. Seveda ni več tako človeško topla, kot bi si jo želeli, a je še vedno prava ljubezen. Taka ljubezen je v tem, da staršem želite dobro, da jim tudi pomagata (denarno ali drugače), če so v zadregi, da jim od časa do časa odpišete, da jih vsaj na kratko obiščete, ko greste domov na dopust.

Usega tega seveda ne boste zmogli takoj. Najprej se jim na kratko s pismom oglasite. Ne omenjajte starih krivic, sploh ne govorite o rečeh, ki vas bole. Potem se boste verjetno že toliko notranje pomirili, da boste v katero prihodnjih pisem položili nekaj mark očetu za cigarete... Uzdušje bo polagoma postalo znosnejše, tako da boste ob svojem času lahko „tvegali“ kratek obisk.

Sčasoma boste prišli do prepričanja, da je lepše in bolj odrešujoče, če krivice odpuščate in slabo povračate z dobrim.

Še to: ko boste na novo uredili svoj odnos do staršev, glejte, da ne zapadete v njih odvisnosti! Sicer bi se lahko ponovilo vse, kar ste že enkrat pretrpeli. Ohranite do njih ljubezen in — spoštljivo razdaljo!

ARGENTINA

Na Slovenski pristavi v Castelarju se je zbralo nad 400 otrok slovenskih šolskih tečajev na celodnevni izlet. Skupaj s svojimi učitelji so preživeli prav prijeten dan.

Tradicionalno žegnanjsko slavje s celodnevno prireditvijo so imeli v Slovenski hiši v Buenos Airesu. — Tudi slovenska skupnost v Berazateguiju je obhajala obletnico blagoslovitve tamkajšnjega Slovenskega doma.

V buenosaireškem predmestju San Miguel-Hurlingham je bil ustanovljen nov odsek Slovenske fantovske zveze (SFZ).

Veseloigro Ženin iz Amerike so igrali v Slomškovem domu v Ramos Mejía.

Slovenska mladina je 8. decembra priredila v Slovenski hiši proslavo Brezmadežne.

Slovenskim materam in ženam sta predavala univ. prof. dr. M. Komar in ga. Naca Osterc.

Društvo slovenskih protikomunističnih borcev Tabor je imelo svoj 12. društveni tabor v mestu Ramos Mejía.

Veliki buenosaireški dnevnik La Prensa je objavil pohvalno poročilo o prenovitvi cerkve Marije Kraljice v Slovenski vasi. Prenovitvena dela je izvršil mladi slovenski arhitekt Jure Vombergar.

V Škofovem zavodu v Adroguéju so za 15-letnico ustanovitve odkrili spominsko ploščo škofa Rožmana, ki jo je izdelal akademski kipar Francè Gorše. K slovesnosti se je zbralo več sto ljudi.

Pevsko glasbeno prireditev so imeli 10. decembra v San Martínu. Sodelovali so: Slovenski pevski zbor iz San Martína, Mladinski zbor, Mladinski orkester, Dekliški oktet, pevci solisti in pianisti.

Konec novembra in v začetku decembra so zaključili pouk slovenski ljudskošolski in srednješolski tečaji. Prve je v letu 1967 obiskovalo nad 700 otrok, druge pa okrog 100 dijakov in dijakinj.

ZDA

Romanje k Žalostni Materi božji v Frank je lepo uspelo. Udeležilo se ga je mnogo rojakov iz vseh clevelandskih slovenskih župnij. Bilo je to eno izmed najlepših romanj te vrste.

Društvo Slovenski park v Hamiltonu je pripravilo večer zabave, kjer je igral orkester Veseli Slovenci.

Slovenski zdravnik dr. Valentin Meršol (ml.) iz Clevelanda je bil povabljen na slovito Mayo kliniko v Rochester, kjer bo postal član zdravniškega sveta.

KANADA

Pisatelj Karel Mauser je v predavanju, ki ga je imel v Slovenskem domu v Torontu, govoril, kako je nastala njegova povest

Slovenci po svetu

Orkester Veseli Slovenci je nastopil pri priljubljeni televizijski oddaji „Polka Varieties“, ki jo prenaša že 35 postaj po vsej državi. Poleg pevca-kitarista Emila Benegalije sta pela tudi trobentač Dušan Žitnik in klarinetist Dušan Maršič. Peli sta še Blanka Tonkli in Helena Gaser.

Slovenci v ZDA imajo naslednja pevska društva: Glasbeno Matično, Slovana, Korotan, Jadran in Triglav in dramsko društvo Naša zvezda. Imajo tudi naslednje domove: Slovenski narodni dom, Klub društev AJC, Klub Ljubljana, Slovenski društveni dom, Slovenski dom, Slovenski delavski dom, Gospodinjski klub, Baragov dom in Slovensko pristavo.

Svoj redni jesenski koncert je priredila severnoameriška slovenska Glasbena matica 5. novembra v Slovenskem domu v Clevelandu.

Pri Sv. Vidu v Clevelandu so 12. novembra slovesno proslavili 1200-letnico pokristjanjenja Slovencev. Obenem so se spomnili zgodovinskega 29. oktobra, dneva proglačitve slovenske državnosti v letu 1918. — V isti župniji so imeli pod geslom „Le pridji v gorčo k nam, smo dobre volje tam!“ veselo štajersko martinovanje.

Ljudje pod bičem, o ljudeh, ki jih je v knjigah prepričljivo naslikal, ter o razmerah, v katerih so se ti ljudje znašli.

V Torontu so proslavili 29. oktober kot Dan svobode in slovenske zastave. Peter Markež je govoril o pomenu tega dne za slovenski narod.

Jesenska prireditev Slovenskega parka v Hamiltonu je lepo uspela. Rojaki od blizu in daleč so napolnili veliko dvorano. Cerkevni pevski zbor iz Hamiltona je 11. novembra priredil v cerkveni dvorani sv. Gregorija veselo martinovanje.

AVSTRALIJA

Proslava očetovskega dne v Sydneyu je bila nekaj posebnega. Ves program, pevske točke in igrice Rdeča kapica so izvajali najmlajši učenci Slomškovih šol. Izseljenci so na praznik Kristusa Kralja v sydneyjski stolnici slovesno proslavili Leto vere. Tamkajšnji škof je somaševal z več izseljenskim duhovniki. Pred darovanjem so zastopniki raznih narodnostnih skupin v narodnih nošah, med njimi tudi Slovenci prinesli v procesiji k oltarju kruh in vino za posvetitev.

KOROŠKA

Nad 500 cerkvenih pevcev in pevk se je zbralo na Pastoralni konferenci v Celovcu. Dr. Marijan Smolik je predaval o izvedbi koncilskih navodil o svetem bogoslužju. Po predavanju je bila v stolnici sv. maša, ki jo je celovski škof opravil v slovenskem liturgičnem jeziku. Pevci so pod vodstvom župnika Mi-

Isti zbor je pred časom gostoval v Sloveniji. Na koncertih v Kranju in Bohinju so koroški pevci doživeli pravo zmagoslavje.

Krščanska kulturna zveza je 8. decembra priredila v Mestnem gledališču v Celovcu satirično komedijo Martin Krpan. Igro je po povesti Frana Levstika in ljudskem pripovedovanju napisal Joža Vombergar, ki živi v Argen-

kvenih pevskih zborov na Tržaškem pa je priredila svojo revijo v Marijinem domu v Rojanu.

Slomškov dom v Bazovici je organiziral okroglo mizo o zaščiti Krasa. Skioptične slike je kazal M. Magajna.

Skupina Prosečanov različnega političnega prepričanja je poslala nekaterim političnim strankam in drugim organizacijam pismo, naj posredujejo pri oblasteh, da bodo Slovenci zopet smeli nositi izvirne slovenske priimke in imena. Še zmeraj je namreč v veljavi fašistični zakon, po katerem so nasilno poitaljančili slovenska imena.

Slovensko gledališče iz Trsta je v župni dvorani v Bazovici predvajalo komedijo Jaka Štole Anarhist.

in ob meji

chorja prepevali nove mašne speve.

Slovenski oktet iz Ljubljane je pred kratkim gostoval na Koroškem s programom narodnih in umetnih pesmi. Pri koncertu v Zelezni Kapli, Pliberku in na Brnci so bile dvorane zasedene do zadnjega kotička. Petje ansambla je navdušilo poslušavce.

Od 7. do 10. decembra je bilo v Domu duhovnih vaj v Tinjah duhovno srečanje izobražencev, katerega je priredil Katoliški delovni odbor, referat za izobražence.

Katoliška prosveta je na 2. adventno nedeljo priredila v Skopecijan koncert Marijinih pesmi. Sodelovalo je več cerkvenih zborov pod vodstvom Tomaža Holmarja.

Univ. prof. dr. Stanislav Hafner je bil imenovan za predstojnika Instituta za prevajavce na graški univerzi.

Visokošolska veja Koroške dijaške zveze je imela v dvorani slov. visokošolskega doma Korotan na Dunaju svoj občni zbor. Za novega predsednika je bil izvoljen Matevž Grilc.

Pevski zbor Gallus iz Celovca je pod vodstvom dr. Čigana priredil v Selah koncert slovenskih pesmi.

tini.

Spretna režija župnika Vinka Zaletela in sposobnost ter idealizem igravcev so pripravili pravi praznik slovenstva. Nad 1000 gledavcev je do zadnjega kota napolnilo veliko dvorano. Ljudi je navdušila koroška govornica glavnega igravca. Po mnenju nekaterih je Vombergarjev Martin Krpan najboljša slovenska ljudska igra.

PRIMORSKA

Na povabilo Slovenskega gledališča v Trstu in Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici je šentjakobsko prosvetno društvo Rož gostovalo v Kulturnem domu v Trstu in v Katoliškem domu v Gorici. Igrali so Miklovo Zalo. Tako v Trstu kot v Gorici so doživeli koroški gostje velik uspeh.

Travniška župnija v Gorici je ob praznovanju dvestoletnice ustanovitve priredila dva orgelska koncerta. Na prvem je nastopil s pestrim in zanimivim programom organist prof. Hubert Bergant iz Nove Gorice.

V Katoliškem domu v Gorici so priredili vsakoletno revijo pevskih zborov „Cecilijanka 1967“, na kateri je sodelovalo nad deset goriških zborov. — Zveza cer-

BENEŠKA

V Št. Lenartu je pred kratkim daroval prvo sv. mašo domačin p. Karel Primožič. Novomašnik je sedmi sin revne slovenske družine.

Po beneških vaseh tarejo naše rojake nesreče in nezgode, ki jih drugod ni. Voda odnaša rodovitno zemljo, kostonjeve gozdove uničuje bolezen, divji merjasci orjejo po že itak redkih plodnih njivah. Zadnje čase pa je slišati, da se tudi hiše in borna gospodarska poslopja podirajo. Stavbe v Beneški Sloveniji so namreč stare po sto in še več let. Posebno v Hlasti se nevarno ruši več hiš.

V Režiji so ob koncu novembra končali dela na cesti, ki vodi od električne centrale do Liščaca. S to cesto se bo mogel močno razviti promet proti jugoslovanski strani preko prelaza Krnice in Učje. Iz doline se bo skrajšala pot za več deset kilometrov.

GORIŠKA

V dvorani zavoda Stella Matutina je bila razstava mladih slikarjev. Udeležilo se je je 43 tekmovalcev. Komisija, v kateri je bil tudi naš tržaški umetnik Lojze Spacal, je prisodila prvo nagrado slikarju Klavdiju Palčiču iz Trsta. Nagrade so razdelili 8. decembra.

otroci sonca

Tam je košček sveta, tako svojega, da mu ne vem imena. Čudovit svet, sredi med žarkim južnim soncem in senco hladne gorske noči. Prečudno so tam tesne doline. Pobočja hribov vise tako strmo, da bolijo: z južne v severno, z vzhodne v zapadno stran; sama zase, kakor v lijak. Togi slapovi, ki so onemeli v mirno grozotnem dnu, ki je bilo v davnini jezero. Jezero je odteklo, toda vode niso usahnile. Neskončno je tam bogastvo vodá, vrelcev in rose. Silne so pomladne in jesenske povodnji. Vsako leto hočejo človeških žrtev. Kadar pa napolni poletni poldan tihe doline, vonjajo sončni lazi v pohoti, v poltenosti, ki veje iz Rubensovega¹ cvetočega mesa. A samo tri korake za ovinek pojdi, pa boš kakor v mrzli kopeli. Še ni zamrla romanca na tvojih ustnicah, že te je streslo v baladni² grozoti.

Prav tako ni nikjer na svetu tako čudno svetlega zdravja ob tako zavrtnih boleznih kakor tam. Tam je iz zdravja v smrt en sam korak, kakor je tam en sam korak iz sonca v mráz. Nikjer na svetu ne mrjò ljudje tako za jetiko kakor tam. Dvoje vrst je ločijo: jetiko in sušico. Sušice se bolj bojijo. Čemu? Podedovali so pač strahotnost besede od rodu do rodu, kakor so podedovali bolezen samo in nagnjenje: telesno nedoraslost, zagrljen, dušič se glas. Morda ubijata ljudi tudi ozračje in prehlad. Morda nekakšna duhovna topost, ki jim je zapisana od rojstva v očeh, morda skrita strast, morda žganje, ki ga pijejo pri težkem delu, ob nedeljah čez mero. Morda kruh, ki ga nikoli ne pridelajo do sita, morda hrepenenje, iz dolin oditi kam daleč, drugam. Da omotijo lakoto v sebi, pijejo

¹ Rubens Peter Pavel (1577–1640), znameniti nizozemski slikar.

² romanca, vesela pripovedna pesem; — balada, pesem, ki pripoveduje o groznih, žalostnih dogodkih. — Smisel tega stavka je: Prehod iz veselja v žalost in grozo je hipen, kratek.

pri delu, in da omotijo samotnost duše, pijejo čez mero. Podedovali so tako od dedov in očetov, kri od bolne krvi. Ni še umrla, ni se še izčistila, odkar so tlačanili. Ni se še izčistila iz dni, ko so se tlačeni uprli in so jim za kazen pošiljali v sela vojaštvo, graničarje, Poljake, pijance in razuzdane Lavdonovih³ armad.

Bil je domačin, ne revež ne berač, nekako sredi med rutarjem in košanom⁴. Petdeset let je živel mirno in zgledno. Poldrugo uro hoda je imel v cerkev, a hodil je v nedeljo in praznik tudi popoldne, v adventu celo k zornicam ob šestih zjutraj. Imel je ženo in pet otrok. Nekoč ponoči je vzel sekiro, ubil ženo in otroke pa šel. Pet tednov pozneje je umrl v ječi. Rekli so, da mu je sušica udarila na možgane... Kri od bolne krvi...

Skrivnostno, grozotno vzkipi kakor pomladne in jesenske povodnji. Vsako leto hočejo človeških žrtev...

I.

Geometer Francè Poznik se je vračal s hribov v dolino, kamor se je bil pred dobrim letom stalno preselil. Kadarkoli je zašel iz trga, kjer je služboval, v gore med ljudi, ki se je bil iz njih rodil in so jim duše pasli trije njegovi šolski vrstniki župnik Matija, kurat Jože in vikar Lojze, ni navadno nikoli dobro vedel, kako dolgo se je zamudil pri njih, koliko pisarniškega dela se mu je medtem nabralo v uradu in koliko številk domačih dnevnikov se mu je nakopičilo na stanovanju. Tisti dan se mu je hotelo zdeti, da ni zamudil preveč. Sam pri sebi je spregovoril:

„Strela jasna, tega pa le ne vem, ali je četrtek ali petek.“ Nato je glasno računal in štel:

„V ponedeljek, ne, v torek je bila tista nesrečna pijača pri Zofiji in sem potem do treh kolovratil, da bo jezična notarka spet kaj opravljati imela in je zdaj menda že svoje povedala. Zapik! Sreda. Ob petih šel zdoma. Ob treh popoldne smo sedli pri Matiji k listom in sedeli splaz⁵ do polnoči. Potem smo drugo jutro obiskali Lojzeta pa spet sedeli ves popoldan pa še dobro uro po večerji. Torej, četrtek. Cigan preteti, naju je obral z Matijo, pa smo ga nato v petek slekli do golega, kar pomeni, če sem prav štel...“

Kakor da se mu hoče zaleteti, je utihnil nato živčno poudarjeno:

„Hudič prekleti! Ne četrtek ne petek! Jutri je že

³ Laudon Ernest Gideon (1717–1790), avstrijski maršal v času Marije Terezije. Večkrat je premagal Pruse in Turke.

⁴ rutar, trden kmet v gorah; — košan, majhen kmet, ki ima eno četrtino kmetije.

⁵ splaz, skoraj, sploh, vse vprek.

nedelja!“ Kakor za potrdilo mu je tedaj zapelo zvonjenje četrte ure z leve in desne, od strani z visokih podružnic in iz doline s senčnimi farnimi cerkvami. Šumot bronastih klobukov je plal sanjavo in trudno v spokojnem ozračju vzvišenih brd in rodovitnih polic, kolkov in klopi, ki so se nazorno risale pod njim v čisti in polni luči. Zemlja je kipela še v prvi, slastno se ženoči sili visoko pomladnega dne. Sonce se je bilo že nizko nagnilo, sence so vstajale iz ozkih in strmih zajed in dihale hladno iz zastrtih sopotov⁶, ki so se bili davno že unesli in potuhnili s svojim šumotom v stoterem brnenju in jekanju prirodnih glasov, ki so vstajali od vsepovsod, ne kakor zračni valovi, kakor polne barve z močnim vonjem in neugnano živim soglasjem brez osnovnega poudarka, en sam klic večne moči in življenjske radosti. Ozka cesta, ki je šla ob bregeh, je bila lepo bela, bridko izprana od nočnega naliva. Ob lazovih se je pela rahlo vse više, kakor da polje v valovitih sunkih proti vzvišenemu sedlu, pod katerim je prečno ležala globoka dolina. Zdajci se je potnemu pred očmi začrtalo, sedlo samo pa je bilo videti, kakor da mlademu možu pri priči ni več od tega, da bi prišel, kamor se je bil namenil, marveč, da morda podzavestno želi in išče, kako bi še hodil ta košček poti in ta konec ceste imel še dlje. Obstal je, izvlekel tobaknico, zajel dehtečega zelišča in si vil cigareto. Tako je stal v visoki, poševni luči, se oddahnil globoko, da so mu prsi nabrekle, potegnil dišečega dima in se trudno prepustil občutju izrednega prirodnega nastroja, ki so mu ga trpnemu nudili prijetna pot, razgled, utešena sla zdravih mišic v mečah in kolkih, božajoči podsončnik, ki mu je vel v obraz, zdrava, umerjena sončna toplota, vonj po zemlji in zelišču in cigaretki in še komaj slišna praznота, ki je dehnila neprijetno, ko so zvonovi utihnili in ugasnili. Tako je utonil za nekaj trenutkov ves v osredju svoje okolice, kakor da ni bitje samo zase, sam vase izgubljen, zavedajoč se le skrajno trpno nedoločnega ugodja, pesmi, ki jo poje kri in je prav tista kakor psalm sokov v trti in lesu, v luči in toploti iz zemlje in od neba.

Zdajci se je ovedel v medlo bolečino, da je po nemarnem izgubil nekaj dni službenega dela, ki ga bo treba dopolniti, in pa da je že kaj blizu onstran sedla konec te prijetne poti v strmih vijugah, ki tako neljubo naglo pripeljejo v dolino, v vsakdanjost gorskega trga in službenega kraja, v urad in gostilno gospe Zofije k eni isti mizi, isti večerji, isti pijači in isti družbi. Pa se je odločil trenutno, kratko in trpko, kakor z nekako privzgojeno lahkomiselnostjo:

„Sobota gor, sobota dol, pri Rebrniku, kjer še en Bog roko ven moli, ne pojdem mimo.“

In ga je pri tej priči in besedi obšla močna objest in samozadovoljnost:

„Strela jasna! Kako pa?“

Nekje v lazju pred njim je tedaj zaukal pastir.

„He,“ je vzkliknil geometer. „Si še preslab, fantič. Poslušaj! Vriska se pa takole.“

Zaukal je iz polnih pljuč, da je nekajkrat jeknilo iz globeli in od bregov. Kar zasmeljati se je moral. Zakaj sredi v vrisku je zapazil, da se je dvignilo dvoje deklških glav v lazju nad njim iz bahato bujnega in gostega ječmena. Neprisiljeno, brez vsakršne zadrege je nato ogovoril plevici:

„No, zijali? Rebrnikovi! Ali kaj znam?“

„Pa kako,“ je potrdila mlajša. Njena starejša družica se je trudno nasmehnila. Geometer jima je opazoval zagorela lica in sladko zadrego, ko ste hiteli, da se očedita prsti iz zemlje. Prizanesljivo je vprašal:

„Ti zgovorna, Tončka! Kaj pa oče? Ali so doma?“

„So pa,“ je odgovorila deklica.

„Pa zdravi, po navadi?“

„Hvala Bogu, nič ne tožijo.“

„Kaj pa vedve?“

„Medve,“ je menila deklica rahlo nagajivo, „saj vidite.“

„Ti že, pamž povaljani,“ je govoril geometer, „ampak Matilda. Kaj? Ali ji srce še nagaja?“

Ko je tako nagovoril starejšo, ki je povečala sramežljivo glavo in se sklanjala v žito, kakor da hoče skriti svoje trudno bujno telo v amazanem delavskem oblačilu, se mu je hotelo oko užgati nekam karajoče pomilovalno. Dekle je moralo čutiti ta zreli moški pogled. Nekaj se je hotelo bolno upreti v njej. Pa ni mogla. Plaho, vdano je potožila:

„Saj veste. Pot navkreber me duši.“

„Saj,“ je rekel geometer, „in pri dohtarju v trgu seveda še nisi bila.“

„Počemu neki,“ se je skušala otresti vznemirjena deklica njegove nege in skrbi. Pa se je kaj močno in vidno neprijetno sramovala in je on vedel, kako ji je že ob sami misli na zdravnika, ki bi jo preiskoval.

„Da se dohtarja tako bojiš!“ je karal mehko.

„Bojim se ga ne,“ je odvrnila nekaj bolj živo.

„A sram te je, sem mislil reči,“ je govoril oni, „pa se mi zdiš smešna, Tilda, prav zares, in ti bo še žal, ko bo prepozno. Umrla boš.“

„Saj boste vi tudi,“ je vzkliknila deklica nekoli-

⁶ sopot, slap.

⁷ zijala, dekle (idrijsko narečje).

ko bolj vedro, on pa je moževal nekoliko name-
noma dražljivo:

„Ne, prav zares. Nisem te vesel in smešna si s
svojo neumno pametjo.“

„Tak molčite!“ je vzkliknila deklica bridko. Nje-
na sestra pa je pritrdila:

„Saj. Vsi jo priganjamo doma, pa noče.“

„Mir mi že dajte vsi skupaj!“ je zastokala ne-
strpno starejša.

„Ali ti ne želimo le dobrega?“ je ugovarjala
mlajša. Toplo in prizanesljivo je menil geometer:

„Kaj neki! Prijetno seveda ni. Pa naredi tako,
Tilka, kakor da je za pokoro in za grehe. Ali pa
za verne duše.“

Deklica je dvignila obraz in pogledala dolgo in
prisirčeno na moža. Medlo se je nasmehnila in od-
govorila.

„Kajpada. Samo norčujete se.“

„Hudičal!“ je hahljalo geometru zdravo iz besede
in močne nravi. „Kolnem, da boš verjela, četudi
ni lepo. Norčujem se pa ne. Svoje glavo otroče si,
kako naj ti dopovem? Saj si menda nisi sama kriva
svoje slabosti. Le čemu tedaj taka plahost! In če
je kaj ženskega narobe, zlodja, mar svoje ženske
duše ne hodiš zdraviti tudi k moškemu v spovedni-
co? Za pokoro torej, za verne duše, reci pa pojdi.“

Dekle je poslušala vdano in gledala s trpkim
ugodjem nanj, ki je stal nekaj sežnjev pod njo,
lep, močan s svojo zdravu poltjo in jedro moškostjo,
z očmi, ki so bile mladeniško žive in jasne, a so
vendar določno ukazovale, prizanesljivo videle v
človeka in misel. Na vsem svetu ni bilo obraza, ki
bi se bil dekletu kdove odkdaj že po sili spovračal
tako živo. Nikdar drugod ni slišala besede in gla-
su, ki bi jo bila bolj vznemirjala in ji dramila bol-
no srce pod toplo in mehko poltjo v razkošno ne-
ugnano. Kar slabosti podobna sla ji je zagoma-
zela po vseh udih, če si je le osvetlila njegov naziv:
Tildka, Tildka. Brez moči je zdrknila v setev. Te-
daj je spregovorila njena sestra Tončka:

„Ali se boste mimogrede kaj oglasili pri nas?“

„Bog pomagaj! Še v nebesa gredé, srčka moja, če
se popeljem mimo Rebrnikovih.“

„Ne vem, kako bo kaj z nebesi,“ se je šalila
deklica.

„Ne bo ne, kar tako,“ je vračal vedro in zagrozil
s prstom. „Sem slišal zvoniti pa prav o tisti Tončki
in tistem Jaki, ki včasih tod mimo vozi.“

„Kako ste poredni!“ je vzkliknila deklica. „Se-
veda, le obrekujte in se izmišljajte. Vseh muh ste
učeni v trgu. Pa smo tudi na kmetih taki, da kaj
vemo o mestih. Kaj ne, Tilda?“

„O meni?“ je vprašal geometer. „Da vesta,, zi-
jali? Kaj pa takega, ali bomo že izvedeli?“

Tončka se je začela veselo in nagajivo smejati,
njena sestra pa je nagnila obraz še niže v žito, da
bi skrila rdečico, ki jo je zalila, kakor da je pogle-
dala v razbeljeno krušno peč. Geometer je ni opa-
zoval, oprezoval je jedri život živahne in nekoliko
igrive sestre, tako da se je zmedla. On pa je bil
vesel svoje moči in zdrave možatosti pa je veleva-
l drzko:

„No? Ali smo ob besedo? Kaj tega pa vesta ve-
dve o meni?“

„Nič slabega, kaj bi pravila.“

„Da se ženim?“ je vprašal.

„Saj! Ali se mar ne?“ in je bušila v smeh.

Starejša je bila z licem popolnoma v zemlji.
Slepo in čudno krčevito je rvala iz sočne rasti, da
se je mlajša začudila, kako pleve. S čudno odloč-
nostjo se je tedaj starejša vzpela pokonci, vsa
bela v lice, ki je še kratko prej rdelo prav do
sinjih oči, ki so bile čudno motne, kakor božjastne.
S pol odprtimi ustnicami je zahlipala po zraku in
si nesla roko na srčno stran. Ne sestra ne geometer
je nista videla.

„Da se ženim, pa da sem menda hudo neroden,“
je govoril France, „tako, jeli, si hotela reči, a?“

„Vsak po svoje,“ je dražilo dekcle, „kakor tisti, ki
je kozo s svedrom drl.“

„Tebe bom s šibo po gobcu potipal, otroče, če
takoј miru ne daš,“ je odgovoril možki in se nato
zresnil.

„Kaj bi čenčali prazno!“ je nato spregovoril.
„Vajina ura in moja bo prišla. Morda tudi ne bo.
Kaj, Tildka? Ti se ne smeješ. Jaz se tudi ne več.
Tončka me je spravila ob dobro voljo.“

„Pa vendar ne,“ je bila mlajša še vedno vesela.
„Ali že pojdete? Seveda, podvizajte se! Pri nas je
družba iz trga. Vam so prišli naproti.“

„Parkelj ti jezični, kako se razvija,“ je odvrnil
Francé. „Ala! Za delom! Plévi, da ne bodo oče in
mati hudi.“

„Kolnete kot Tolminec,“ je dražila deklica.

„To pa. Hudič me ne jemlji,“ je rekel zopet ve-
dro, zamahnil v pozdrav in stopil po cesti dalje.
Preden je utonil za ovinek, je obstal, se ozrl in za-
klkal:

„Srečno, dekleti! Ali naj očetu kaj sporočim? Da
sem že hudo žejen, pa na vajin račun.“

„Če je tolika suša, le kar,“ je menila Tončka,
„pa če vas sram ne bo pred drugimi.“

„Nak,“ je odvrnil, „pil bom rajši na upanje.
Nekaj nageljčkov bom pa snel z okna.“

„Ali zase?“ je dražilo dekcle.

„Meniš, da tvojemu Jaki?“ je vrnil.

„Bom že povedala.“

„Kar. Tu smol!“

Pa je zopet zavriskal, da je bistro odjeknilo. Trenutno je bil za ovinkom in kar dobro mu je delo, da plevici ne vidita. Zakaj le nekaj korakov pred seboj je zagledal dvoje drugačnih deklet. Z grive kraj ceste, kjer sta bili sedli, sta planili in se zagledali presenečeno vanj. Njega je obšla zadrega. Ni se takoj našel. Že ga je ogovorila mlajša in nižja:

„Še enkrat, gospod Poznik, še enkrat!“

Njena starejša družica se je nasmehnila nekam po sili. V črtah kraj lepih ustnic je bolno podrhtevalo. Geometer je umel. Ves neroden je postal. Tudi je čutil, da mu je zavrelo vroče v lice. Bil je sam nase nejevoljen in na tihi mirni karajoči pogled resne in toge deklice, ki je bila živo nasprotje mlajše, otroško žive in poredne.

„Gospodična Helena,“ je pozdravil nerodno, „ste slišali?“ Skoraj šaljivo je odgovorila:

„Kako ne bi? Žal, da ni veljalo meni.“

„Bom pa kar še enkrat pa vam na čast,“ je vrnil dokaj mirnejši in toplo objestno. „Saj vriskati menda ni nobena surovost.“

„Za dne pa v hribih ni,“ je menila rahlo dvoumno deklica in jo je umel, da mu hoče očitati preglasno in preveč mladostno veselje njegovih fantovskih noči v trgu. Nič ni vedel, kaj bi odgovoril. Pa se mu je tedaj mlajše dekle obesilo pod roko in zagostolelo:

„Le kar nič se ji ne dajte naši Heleni, gospod Francè. Mene poglejte, ki ste mi všeč in ki nič ne skrivam, da ne maram ne jokavih mevž ne bledih lemenatarjev. Najmanj pa trapiste. Glejte, tu je eden, pa moja sestra je.“

„Slavica!“ je vzkliknila karajoče Helena. „Bodi spodobna!“

„Saj,“ se je živo osuknila mlajša, pogledala narajeno sršenasto na sestro, se popačila ljubeznivo kujavo pa zagostolela podsmehljivo slovesno:

„Hvaljen Jezus! Roko poljubljam, prečastita gošpa mati!“

„Norče,“ se je otrsela kratko Helena.

Slavica jo je pogledala odkrito nejevoljno; a ne reče nič, kakor da je preslišala. Vleče geometra z seboj in hiti govoriti, izpraševati in igrati se:

„Tako ste spet srečno unesli pete mačku in bolnim lasem. Prav res. Lepo ste počenjali v torek ponoči. Gospod koncipient⁸ Povšič ima še danes nos potlačen kakor žemlja. Pravi, da mu je poštar hišna vrata v obraz zaloputnil. Poštar taji. Kako je bilo pravzaprav, gospod Francè? Na uho, samo meni. Živ krst ne bo zvedel. Ne poveste? Nu, pa mi vsaj zaupajte, kam neki hodite svojo pokoro oprav-

ljat. Bog ve, da me boste morali prihodnjič s seboj vzeti.“

„Če vam bo tako treba, kakor je včasih meni, zakaj ne?“ je odgovoril vljudno in šegavo in pogledal po strani na Heleno, ki je šla nekaj korakov zadaj. Ko ji je videl v mirno, skoraj žaljivo resni obraz, se ga je polotila nekaka bolna srditost. Neprirodno objestno je pripovedoval Slavici o svojih kar treh ‚spovednikih‘, ki se z njimi meri v igri. Ogrel se je:

„Mi štirje,“ je dejal, „Matija, Lojze, Jože pa jaz. Nekoč smo bili neločljivi, štirje mušketirji z geslom, da vsi za enega in eden za vse, grof La Fere-Athos, abbé Aramis, ničemurni Porthos in d'Artagnan, Gaskonjec⁹ iz teh gora za nami in vaš in vaše sestre najponižnejši oboževalec, gospodična.“

„To je pa zanimivo,“ je žuborela veselo Slavica. „Helena, si čula? Trije, štirje mušketirji: Atos, Portos, Arabis; bom še nocoj vse spet prebrala, potem pa, gospod France; ne, taka reč se ne sme pozabiti, to društvo bomo obnovili. A geslo, gospod Poznik? Geslo, tista beseda za naskok!“

„Remember!“¹⁰

„Remember! Velja! Pridušiva se po francosko!“

„Ventre saint gris!“

„Živio! Remember! Konj travojé, Helena! Uh, kako se drži prsteno! Pa je sama silila na ta izlet. Živeli naši! Papa, gospod Sivec, Albinček! Ga že imamo gospoda Franceta. Sprejmite ga dostojno. Remember!“

Kakor razposajeno živahen otrok je vlekla geometra za roko k Rebrnikovi gostilni, ki jim je sinila prijazno izza laz. Geometer je prepoznal za mizo pred hišo svoje znanice iz trga: posestnika Koširja, gospo notarko, jurista Albina, učitelja Sivca, čudaškega Koširjevega strica Feliksa, bogoslovca Jamca in sodnikovo najstarejšo hčer Avrelijo. Z veselim vzklikom so ga sprejeli; on pa je dejal, šaleč se:

„Kaj vraga! Kakor škofu, ko pride birmovat, ste mi prišli naproti.“ Rokoval se je živo z njimi:

„Bog te živi, Rebrnik! Zdravo, šolmošter, duša verna! Kam naj to zapišem, gospod Košir? Tako je prav, Tine! V družbo in sonce. Tu je zdravje. Salve, gospod Feliče.“

(Dalje na strani 35)

⁹ Athos, Aramis, Porthos, d'Artagnan, junaki iz romana „Trije mušketirji“; spisal ga je Aleksander Dumas starejši. — Gaskonjec, doma iz Gaskonje v zapadni Franciji.

¹⁰ remember! (angl.) pazi! pomni! — ventre saint gris! kletvica francoskega kralja Henrika IV. Po naše bi se morda reklo: sveti sivi vamp! — Konj travojé, konj travo jé (konj jé travo); če ta slovenski stavek izgovorimo hitro in brez odmora kot eno samo besedo z naglasom na zadnjem zlogu, vzbudimo glasovni vtis francoskega stavka.

⁸ koncipient, odvetniški pripravnik.

U prijateljskem razgovoru mladih mož pove vsak svoje mnenje o vprašanju, o katerem se pogovarjajo.

„Udim,“ pravi končno zadnji, „da ste vsi sužnji svojih žena. Pri meni je pa drugače: tu ukazujem jaz. Moja žena mora jesti tisto, kar ji jaz skuham.“

Igravec Alberto Sordi je rekel: „Brez dvoma so Angleži najboljši diplomati na svetu. Kdo drug poleg njih vam je še sposoben ponuditi z nasmehom tako slabo kavo?“

Sodnik: „Ali niste mogli vzeti denarnice svoji žrtvi, ne da bi je prej z udarcem po glavi onesvestili?“

Obtoženec: „Ni bilo mogoče. Meni je prišla enaka misel kot vam, gospod sodnik.“

Oče sinu: „Govoril sem s tvojim profesorjem in mi je rekel, da je izgubil vsako upanje, da bi te kaj naučil.“

Sin: „On močno pretirava. Ni tako neumen, kot se hoče kazati.“

Ravnatelj podjetja reče prosivcu: „Zavedajte se, da potrebujem sposobnega človeka, ki ima izreden dar prepričevalnosti.“

„Mislim, da bom uporaben,“ odgovori prosivec. „Lani sem se poročil in moja žena ni na noben način hotela, da bi kadil. Danes mi zviija cigarete.“

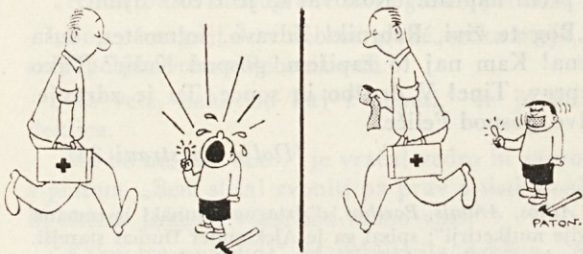
Šepavec optimist: „Eno nogo imam daljšo kot drugo.“

Šepavec pesimist: „Eno nogo imam krajšo kot drugo.“

Zobozdravnik: „Ne imejte ust tako široko odprtih!“

Pacient: „Kaj mi ne boste s kleščami izdrli zoba?“

Zobozdravnik: „Bom, a jaz bom ostal zunaj.“

„Gospod, ali niste morda videli tu dveh policajev?“

„Ne, živega krsta nisem srečal na vsej poti.“

„Potem mi pa izročite denarnico in uro!“

Francoski pisatelj Jean Cocteau je moral nekega dne k zborovanju na neko poslaništvo in se je napravlil v uniformo člana Francoske akademije.

Neki višji častnik, ki se je zborovanja udeležil, ni mogel dognati, kakšna uniforma je to. Končno se je odločil, da vpraša Cocteauja.

„Letalstvo?“ je vprašal.

„Ne,“ je odgovoril Cocteau, „talent!“

za smeh

Fant stopi v papirnico.

„Ali imate prosim razglednice, na katerih je napisano: Moji edini ljubezni?“

„Imamo,“ mu pojasni prodajavka.

„Prav. Dajte mi jih prosim dvanajst.“

Igravec brez talenta razlaga staremu igravcu svoj nastop: „Kadar sem na odru, se čisto spreminim. Tako se uživim v osebo, ki jo predstavljam, da zame nič drugega več ne obstaja: gledavci izginejo...“

„Nič čudnega,“ zamahne stari igravec.

Dva gospoda se srečata in se gledata, kot da bi se poznala.

„Če se ne motim, sem vas nekje videl.“

„Ja, gotovo. Grem velikokrat tja.“

U časopisu je bil tale oglas: „Če imate težave, ki jih ne znate rešiti, pridite k meni. Če jih nimate, pridite vseeno k meni, da mi boste povedali, kako se jih znebite.“

Stari Škot je umiral. Eden od sinov je ostal pri očetu, drugi se je vrnil v London na delo. Zmenila sta se, da bo ta, ki je ostal pri očetu, bratu sporočil, če bo oče umrl, po telegramu.

„In ne pozabi,“ je še naročil odhajajoči, „da moreš za najmanjšo tarifo napisati na telegram do deset besed.“

Po nekaj dneh je prišel telegram s sledečo vsebino: „Oče mrtev. Škotska premagala Anglijo tri dva.“

Gospodinja se je proti koncu meseca znašla brez denarja. Odločila se je, da si izposodi iz sinovega hranilnika nekaj denarja. Odprla je hranilnik in v njem našla papir, na katerem je stalo: „Dolgujem ti sto frankov. Oče.“

Starček razlaga zdravniku: „Kadar stojim za nekaj trenutkov na eni nogi in imam drugo dvignjeno, čutim močne bolečine.“

„Kdo vam vendar pravi, da telovadite pri teh letih?“

„Ueste, ne vem, kako drugače naj bi si nataknil hlače.“

SMEH OD DOMA

Münchenska revija Bunte Illustrierte je jugoslovansko specialiteto čevapčiči zapisala v naslovu za recept po naše, torej „Čevapčiči“. Restavracija Stari Grad v Biogradu pri Zadru pa na oglasni deski vabi tujce na specialiteto, ki se imenuje „Tschewaptschitschi“.

Naj bo turistu lažje prebavljivo, kot mu je preberljivo. (Delo, 8. 10. 67)

Draga pot — Inž. Ujekoslav Čikaj, direktor IPK „Belje“, je na seji v zvezni gospodarski zbornici povedal med drugim tole: „Transport koruze iz centralnega koruznega področja v naši državi, do meje, stane prav toliko, kot transport ameriške koruze od vzhodnih obal v ZDA do sredozemskih pristanišč.“ (Delo, 14. 10. 67)

Groba smešnica — Na prištinskih fakultetah dobiva 17 študentov štipendijo, čeprav imajo njihovi starši po več kakor 300.000 S dinarjev mesečnih dohodkov.

Za kavico in bencin so preskrbljeni, bi rekli. (Delo, 23. 10. 67)

U gasilskem domu ni prostra za gasilce — U gasilsko vaškem — ali vaško gasilskem — domu v Hotizi, občina Lendava, so dobile prostor vse družbene organizacije, prostor, namenjen gasilcem, pa so vaščani določili lendavskemu Elektromlinu, da v njem zamenjuje moko za žito. U domu so pripravili celo dva prostora za gostilno, čeprav ne morejo najti gostilničarja, ki bi ju uporabljal. Gasilci seveda negodujejo — vaščani pa pravijo, da staro gasilsko brizgalno lahko hranijo tudi v združnem domu.

Vaščani so kratko malo sklenili, da pri njih ne bo več gorelo. Da le ne bi! (Delo, 31. 10. 67)

Usak po svojih sposobnostih — U nekem slovenskem podjetju, v katerem je zaposlenih 1.180 delavcev, opravlja posle pravne službe in urejevanja delovnih razmerij — usnjarski tehnik.

Kaj bi šele bilo, ko bi pravnik izdeloval usnjeno galanterijo? (Delo, 4. 11. 67)

Kmetijske zadruge imajo nesrečno roko že zaradi naslova, saj so bile bolj kot za kmete, poskusni zajček za druge.

Nekateri predlagajo, da bi zaradi sedanje organiziranosti zadrug raje staroslovansko besedo za drugo modernizirali in poslovenili v sodobnejšo z a d r e g o.

Sto let dramatike je abstrakcija, realnost pa so sto let stare gledališke stavbe.

Neki operni dirigent je povsem obupal nad pevcem, ki je večno „fušal“ na istem mestu. „Ampak, dragi kolega,“ je slednjič rekel dirigent, „ko zapojete tisti pasus: O, vi, stari, nori bedak ... pogledjte vendar mene!“

Trnek

U Ameriki imajo vsaj kip Svobode, drugod pa so jo pokopali, ne da bi ji postavili spomenik.

Samo kraljem v šahu se ne tresejo prestoli.

Meso se ni podražilo, dinar se je pocenil.

Upokojenci vseh dežel, združite se!

Napitnina ponižuje delovnega človeka — ponižujte nas!

Spoznaj svojega šefa, in glej, da te on ne bo spoznal!

Kjer se prepirata dva, ima direktor vedno prav!

Žarko Petan

Slovenci po Evropi

Avstrija

Spittal ob Dravi. — V nedeljo, 26. 11., bi bila Marijina kapela v Spittalu, kjer ima slovenska skupina svoje bogoslužje, skoraj premajhna. Kajti skoraj vsi so prišli k slovesnosti zlate poroke, ki sta jo obhajala g. Sečnik Franc in njegova žena ga. Ivanka. Ali kakor jima tukaj rečemo: Sečnikov ata in Sečnikova mama. Stanujeta v Fridtjof-Nansen-Straße. Oče je letos izpolnil 80 let, mati pa 70. Na dan sv. Katarine 1917 sta se pri St. Joštu nad Vrhniko poročila. Tudi otroci, kolikor jih živi v Evropi, bodisi v Sloveniji, bodisi v Avstriji, so se te slovesnosti udeležili, razen najstarejšega sina Janka, ki je prišel samo do Jesenic, tam so ga pa zavrnilo, ker mu je en dan prej potekla veljavnost potnega lista. Rekli so mu, naj gre kar na Jesenice v gostilno in naj tam počaka, da se bodo drugi vrnili. V Avstrijo ga pa niso pustili. Dve hčerki, ki sta v Ljubljani poročeni z vrtnarjema, sta prinesli zlatoporočencema velik šopek lepih rdečih nageljnov. Bilo jih je 50 in so pomenili število let skupnega življenja očeta in matere. Tudi zlata številka 50, ki je bila vtaknjena med nageljne, je značila isto.

Zlatoporočenca sta še krepka. Še letos je neugnani Sečnikov ata delal na vrtovih v mestu: kopal in obrezoval. Saj se skoraj kar pulijo zanj, ko je pa tako priden in spreten delavec. Mama — zlata nevesta — pa lepo skrbi za dom, kjer sta sam red in snaga, čeprav je bila v poletju hudo bolna. V mladosti oba dobra pevca sta še sedaj ohranila

čiste glasove in sta dva dni po zlati poroki, pri mali zakuski prav lepo zapela v dvoje: Pesem od zgrevanega moža in potem še pesem Ubogi pijanec, kot so jih včasih peli na ženitovanjskih slavnostih.

Vsakemu naših ljudi, pa tudi drugim, res rada pomagata; mama še prav posebno pri bolnikih in umirajočih. Zato ju imamo vsi radi in samo to želimo, da bi ju dobri Bog ohranil še dolgo vrsto let.

Mlada družina g. Ludovika Gladek in ge. Justine, roj. Jerovšek, ki stanuje na Lagerstraße 2, je dobila prvega sinka. Na svet je prišel v bolnici v Beljaku 17. novembra. V nedeljo, 3. decembra, pa je bil v spittalski župnijski cerkvi krščen in je dobil ime Rajmund Nonnat, ki ima god 31. avgusta. Tako bo lahko vedno imel pred očmi on sam in tudi vsi drugi, ki ga bodo klicali po imenu, da je na svetu, rojen pa ni bil, ker so ga zdravniki moralno izrezati iz materinega telesa, kot so njegovega krstnega zavetnika. Samo ena razlika je bila. Mati Rajmunda Nonnata je bila mrtva. Mati Gladekovega Rajka pa je že kar pri dobrem zdravju. Botrovala sta očetov brat Vili, ki je poročen v Zapadnem Berlinu, in pa sestra Marija, por. Zajc, ki živi v Spittalu. — Staršem in zelo krepkemu Rajmundu želimo veliko sreče in božjega blagoslova!

Tirolska. — Po zadnjih uradnih ugotovitvah je na Tirolskem zaposlenih nad 4000 delavcev iz Jugoslavije, med temi okrog 1000 Slovencev, torej ena četrtnina vseh. Vsem tem je Katoliška delavska mladina skupno s škofijsko Karitas priredila v Innsbrucku uspelo adventno proslavo in miklavževanje z lepimi darili.

Že od poletja ni bilo za naše ljudi maše drugje kot v Innsbrucku. Od prve adventne nedelje naprej bo vsako prvo nedeljo v mesecu slovensko bogoslužje ob 15. uri v božjepotni cerkvi v Absamu. Absam leži nekako v sredini, tako da nimajo predaleč rojaki, ki so zaposleni v krajih Thaur, Rum in Hall. Porabite to priložnost in pridite v polnem številu k slovenski maši ter obvestite o tem vse slovenske delavske tovariše. Pol ure pred božjo službo je vselej prilika za spoved. Pokažimo, da smo Slovenci in da smo verni!

GORNJA AVSTRIJA

Linz. — Slovenska skupnost se je v decembru občutno zmanjšala, ker so rojaki iz Prekmurja odšli domov na zimski dopust.

10. decembra nas je obiskal sv. Miklavž. Otroci so ga pozdravili z deklamacijo. Sv. Miklavž pa je navzoče vzpodbujal, da bi v zimskem času pogosto prihajali k slovenski maši, da uršulinska cerkev ne bo preveč prazna, ko sezonskih delavcev ni več pri nas. Po govoru je obdaril otroke in nekatere odrasle. Potem se je hitro poslovil, češ da mora iti še v Pariz, kjer ga tudi čakajo.

Referat za dušno pastirstvo tujih vernikov, ki ga vodita škofijska Karitas in dušnopastirski urad, je izdal v decembru spet „Slovenca v tujini“. Prvi

Ob zlati poroki g. Franca Sečnik in njegove žene ge. Ivanke v Spittalu ob Dravi v Avstriji. Zlatoporočenca sedita med zetoma vrtnarjema.

dve strani sta posvečeni adventu, naslednji dve božiču. Peta in šesta stran poročata o življenju Slovencev v Gornji Avstriji in na Solnograškem; zadnja pa prinaša dve poročili iz domovine.

Tudi linški Slovenci se pripravljajo na praznovanje božičnih praznikov. Če imajo le malo časa, jih žene v mesto, da bodo lahko hitro potrošili, kar so pri podjetjih za božič dobili. Pripravljajo pa tudi versko prireditev „Božičnico“, ki bo v Kleinmünchenu 6. januarja popoldne in ne na Štefanovo, kakor je bilo sporočeno v „Slovcu v tujini“. Njen namen je, da bi globlje dojeli in doživeli skrivnost Kristusovega učlovečenja. Vsi bravci ste prirsčno vabljeni!

Hörsching. — V nedeljo, 3. decembra, smo se zadnjič zbrali k slovenski maši. To pot nas je bilo manj kakor navadno, ker je večina že odšla domov. Spomnili smo se, da je prva adventna nedelja izseljenska nedelja. Prosili smo Boga, da nam vero ohrani in poživi.

Če bo Avstrija prihodnje leto spet sprejemala na delo, bomo prišli nazaj. Saj nekateri že štiri leta delamo pri istem podjetju.

SOLNOGRAŠKA

Tenneck-Sulzau. — Sredi visokih gora, skozi katere je Salica izkopala ozko dolino, leži ta kraj. Če bi tam ne bilo železne tovarne, bi gotovo ne bilo skoraj žive duše tam. Tako je pa zašel tja tudi slovenski človek, ki išče delo na tujem, ker ga doma ni mogel najti. Iz vseh delov Slovenije se je nabralo približno 30 rojakov. Malo se čutijo zapuščene tam sredi gora.

In vendar so prav Slovenci v Tennecku imeli prvi na Solnograškem slovensko božjo službo. 26. novembra so se zbrali v gorski cerkvi za naseljem. Po maši je misijonar pokazal okrog 120 res lepih diapozitivov iz vseh krajev Slovenije. G. ing. Avsenek je pa pokazal slike iz Rima. Potem so skupaj zapeli vrsto slovenskih narodnih pesmi in je večer kar hitro minil.

Družina Binder, katere mati je iz Bele krajine, je dobila prvorojenko Karmen. Čestitamo!

Salzburg. — Slovenski misijonar je obiskal nekatere rojake v Salzburgu in okolici. Dogovoril se je z njimi, da bo na tretjo adventno nedeljo tam slovenska maša. Cerkvico jim je dal na razpolago rojak dr. Ivan Rupnik. Kako je bilo, bo „Naša luč“ poročala prihodnjič.

Belgija

LIEGE-LIMBURG

Ga. Viktorija Bizjak iz Jemeppe s/M je bila že pred meseci težko poškodovana pri prometni nesreči. Upamo, da bo že skoro mogla zapustiti bolnico.

V Maaseiku je omagalo srce ge. Terezije Es, roj. Branc, iz Eisdena. V svojem življenju je pokojnica morala veliko trpeti. Ko so njeni dnevi postali jasnejši, se je pritihovala bolezen. Rojaki so jo v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Možu g. Francu, otrokom in vnukinji izrekamo iskreno sožalje. Naj počiva v miru!

Slovcem v Belgiji in drugod po svetu želimo vso srečo v letu 1968.

Francija

PAS-DE-CALAIS

Vsem rojakom milosti polno novo leto 1968. Božič s svojim čarom je za nami. Praznovali smo ga po lepih slovenskih tradicijah.

Krst: Krstna voda je oblila 19. novembra Natalijo Brodar v farni cerkvi sv. Barbare v Bruay-en-Artois.

Poroka: 18. novembra sta stopila pred oltar in obljubila zvestobo Nikola Fabjan in Danica Kadak v cerkvi Gospe Lurške v Liévinu.

Ob krstu male Martine Licul, ki je razveselila svoje starše Mateja in Zagorko, o katerih poroki smo že poročali.

Umrl: 12. novembra se je preselil v boljšo domovino po krajši težki bolezni Franc Zupančič, brat pred kratkim umrlega Blaža Zupančiča. V poletju je še obiskal domovino, kjer je zbolel, kar je bilo, čeprav je okrevail, zanj usodno. Ob obilni udeležbi rojakov je bil pokopan na pokopališču v Calon-Liévin.

V soboto, 2. decembra, je bil v Lensu pokopan dolgoletni zvesti bravec „Naše luči“, Franc Debenc, stoodstotno bolan že nekaj let na rudarski bolezni silikozii. Umrl je v četrtek, 30. novembra. Naj bo obema rojakoma lahka tuja zemlja, naj se spočijeta v Gospodu! Žalujočim pa naše iskreno sožalje!

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6°, métro: Sèvres-Babylone.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93) je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Slovenski večer, 19. novembra, je izredno lepo uspel. Okusno okrašena dvorana je rojake, ki so prihiteli od daleč in od blizu, že sama spravila v prijetno razpoloženje. Zelo posrečena in izvirna scenerija odra, ki jo je s programom zamislil in uredničil Janez, nas je z vrhom Triglava in domačo

S slovenskega večera v Parizu.

Ob poroki Jean-Pierra Kramar in
Branke Štula v Puiseaux, Francija.

cerkvico popeljala domov, še bolj pa program, skrbno sestavljen iz del slovenskih pesnikov in pisateljev, iz narodnih pesmi in domačih plesov. Če dodamo še narodne noše, bomo razumeli, da je bilo res vse kot doma. Programa je bilo kar prehitro konec, kar pa je pustilo še več časa domači zabavi, ki se je razvijala v najlepšem razpoloženju. Vsem, ki so v tolikem številu požrtvovalno sodelovali, da so nam pripravili ta prijeten večer, pristrčna hvala!

V Čeginju pri Volčah je 23. 11. v starosti 75 let umrla Karolina Munih. Vsej družini, posebno še gospé Justi in gdč. Matildi, ki živita v Parizu, izrekamo naše sožalje.

Za sklad „Naše luči“ je daroval 20 F g. Kogoj Jože iz Pariza. Iskrena hvala!

Meulan. — Gospé Gizeli Kotnjek, ki je morala za nekaj časa v bolnico, zdaj pa je na okrevanju v sanatoriju Aincourt blizu Mantes-la-Jolie, želimo, da bi se čimprej zdrava vrnila k svoji družini.

Ciril Fabčič je v družbi svojih staršev in
bratca ponosen, da je postal božji otrok. (Pa-
riz)

TUCQUEGNEUX-MARINE

Dan svete Barbare je za nami. V mislih smo zapeli s pesnikom „Pa so rož'ce minule, minulo je vse“. Res, s kakšnim veseljem in ponosom so včasih prikorakali rudarji, praznično oblečeni in mnogi s svetinjami (odlikovanji) na prsih, v polnem številu v cerkev. Zdaj odseva z njihovih obrazov skrb in obup: „Bog ve, kje bom prihodnje leto! Kje in kako bom našel zaposlitev otrokom?“ Odpuščenje delavcev v rudnikih namreč ni končano...

Praznik sv. Barbare je za nami, toda pred nami (vsaj zdaj, ko pišemo te vrstice) je drugi še večji praznik — božič. Kakor pravljica se nam zdi pripovedovanje o Jezusovem rojstvu v zelo revnem hlevu pri revnih pastirjih in vendar je to dokazano zgodovinsko dejstvo. Ali smo že kdaj premišljevali, kje sta takrat sv. Jožef in Marija našla pogum in dala strahu slovo? Ali smo že premišljevali, kako je mogoče, da še danes po toliko stoletjih prinese vsako leto božič neko posebno radost, neki tajinstveni mir v naše hiše, v naša srca, samo če mu vrat ne zapremo?!

Zato mu jih pa tudi ne bomo zaprli. V letu 1968 bomo dali slovo obupu in malodušnosti, nikakor pa ne bomo dali slovesa Bogu. Tako bomo vse težave ne le prenesli, saj prenesti jih je treba na vsak način, ampak prenesli jih bomo mnogo, mnogo lažje.

Ta misel in ta sklep naj nas spremlja v novem letu!

OB LUKSEMBURGU

Cantebonne. — Javljamo, nekoliko z zamudo, da je Veharjevo družino razveselil sinček Ciril. Pri krstu sta mu bila za botra gospod in gospa Selič iz Konacker. Naj raste v starosti in milosti!

Miklavž na Aumetzu v družbi svojih obdarovancev.

Aumetz. — Gabrijel Jamnik in njegova žena Elizabeta, roj. Tolmajner, sta se 11. novembra razveselila svoje prve hčerke Katrice. Krščena je bila 3. decembra. Za botra sta ji bila očetov brat Anton in njegova soproga. Staršem čestitamo, otroku pa želimo zdravja in sreče.

Ruhelisheim (Alzaška). — 26. novembra je prišel k nam maševat g. Dejak iz Aumetza. V kapelici Notre Dame des Chênes se nas je zbralo čez 50. Po maši smo se v gostilnici ob vinski kapljici in ob prepevanju naših narodnih pesmi še bolj medsebojno spoznali in poveselili. Od sedaj za naprej se bomo zbirali k naši maši vedno v tej kapelici. Kdaj bo maša prihodnjič, boste pravočasno zvedeli in bo objavljeno tudi v „Naši luči“.

St. Louis (Alzaška). — V noči od 23. na 24. novembra se je z avtom smrtno ponesrečil Vinko Štukelj. Novica o njegovi tragični smrti nas je vse Slovence v okolici hudo zadela, saj je bil Vinko star komaj 20 let ter vedno pogumen in vesel, še posebej hudo pa je zbolela njegove brate in starše v Sloveniji, ki so ga pred nekaj meseci videli še zdravega in čilega in se kaj takega niti najmanj niso nadejali. Pokopali smo ga v ponedeljek, 27. novembra. Pri pogrebni maši je bil navzoč tudi g. Dejak, ker se je k sreči po nedeljski maši pomudil še nekaj časa med nami. Bratoma, sestri in staršem naše iskreno sožalje!

NORMANDIJA

V St. Julien-de-Mallog sta se 25. novembra poročila Ciril Zakojič in Alice Dubourg, katerima izrekamo naše čestitke!

Tej številki so priložene poštna nakaznica, da boste lahko plačali naročnino. Poslužite se jih čimprej, pa ne pozabite še na sklad za „Našo luč“. Vsem že vnaprej najlepša hvala!

IZ UZHODNE LOTARINGIJE

Iz naše pisarne

V mesecu novembru in decembru 1967 sem po raznih kolonijah opazil spremembo v vrtovih, katere naši rojaki skrbno krasijo z lepimi cveticami, zlasti z vrtnicami. Na lepih vrtnicah je ostalo še samo trnje. Trnje je s svojimi bodicami globoko ranilo tudi srca naših družin, ko so razni časopisi sporočali smrt naših dragih.

Dne 9. 11. je zatisnila oči slovenska mati Pajntar Frančiška, roj. Močnik, iz Cité Jeanne d'Arc. Rojena 1893 v vasi Cerkno, je kot vdova vse žrtvovala za svoje otroke, rada obiskovala našo službo božjo v omenjeni koloniji, pa odšla v skupno našo domovino lepo previdena s svetimi zakramenti. —

*Poroka Antona Raspar in Dragice Pahor v Nici.
Bog naj bo s svojim blagoslovom z vama!*

Boste rekli, da nas ni veliko pred cerkvi v Lohhofu na Bavarskem. Uendar je treba reči, da nas je bilo visok odstotek pri slovenski maši. In da bi slišali, kako smo zapeli. Škoda, da da petja na fotografiji ni!

13. 11. je smrt pohitela v bolnico Hochwald ter vzela s seboj trpečo mater Drač Terezijo. Rojena 1897 v Zusmu, lepo prevedena je bila pokopana 16. 11. v Freyminu. — 18. 11. je v svoji najlepši dobi 33 let star vzela slovo od svoje družine Zonta Marcel, cerkveno pokopan v Merlebachu 20. novembra. — 24. 11. so z žalostjo zvedeli trije sinovi s svojimi družinami za smrt Katarine Hočevar iz Creutzwalda, kjer so ji zadnje dni noč in dan lajšali nje bolečine, ko so ji izkazovali vso ljubezen, ki je bila globoko ukoreninjena v njih srcu. Leta 1894 je bila rojena v Trbovljah, skoro vse življenje v tujini, dvakrat vdova, pa vsa srečna sredi svojih dobrih sinov. Previdena s svetimi zakramenti, je bila cerkveno pokopana v Creutzwaldu 27. novembra. — 29. 11. so naznanili zvonovi smrt našega rojaka Freč Franceta iz Merlebacha, župnija Hochwald. Kot blisk se je razširila ta vest daleč naokrog. Bil je poznan, povsod priljubljen, dober prijatelj, dober svetovalec, strokovnjak v sestavljanju, popravljanju klavirjev, harmonijev, harmonik in drugih glasbenih instrumentov. Rojen 1897 v St. Lenartu nad Laškim, je delal od 1924 v rudniku. Z ljubeznijo je s svojo ženo popravljaj tudi harmonije v prostoru naše misije in enako v cerkvi. Velika udeležba pri pogrebu, društvo „Jadran“ s pevskim zborom in zastavo, vsi so pokazali, da so ga visoko cenili. Podpisani, ki je vodil pogreb, se mu tu še posebno zahvaljuje za njegovo naklonjenost do Cerkve in slovenskih duhovnikov!

Na precej visokem hribu Hombourg-Haut je mrzli veter z vso silo hotel preprečiti udeležbo pri pogrebu dobre matere Krajnc Jožefine, por. Dorozala; ta mati 8 otrok je dopolnila komaj 49 let, a 30. nov. v bolnici Strasbourg pohitela v lepšo

domovino, kjer bo združena s svojo materjo čakala svoje družine in svojega očeta. Velika udeležba pri pogrebu, 3. decembra, je pričala, kako so cenili to dobro, skromno, globoko verno mater, vzor daleč naokrog. — Zvedeli smo, da je umrl 4. 12. rojak Levičar Alojzij, star 76 let, v Abreschwillerju, cerkveno pokopan na dan sv. Nikolaja v omenjenem kraju. Bil je dobro poznan v Habsterdicku, kjer je stanoval mnogo let (priden rudar, dober prijatelj). Rudarska bolezen mu je izsesala moči in odhitel je v prezgodnji grob. — Vsem omenjenim

Po krstu Suzane Hohnjec v Münchnu.

Ta kvintet iz Stuttgarta zabava naše mlade rojake ob sobotah in nedeljah zvečer v dvorani slovenske gostilne „Alte Mühle“ v Obertürkheimu pri Stuttgartu. Enake prireditve so tudi v Plattenhardtu, Harthausenu in Ludwigsburgu: res košček „domovine v tujini“.

rajinim želimo večni mir, sorodnikom še enkrat izražamo naše krščansko sožalje.

V teh mračnih dneh pa je posijalo sonce sreče v družinah, kjer so pozdravili novorojenčke. To je Jean, Luc Alain, sinko Rose-Marie, hčerka slovenske matere, poročena Kovarovski, krščen 19. novembra v Merlebachu. Istega dne je mala deklica Jacqueline Yolanda, hčerka Radmile Dobričič, poročene z Marcelom Maureau, prejela sveti krst v isti župnijski cerkvi v Merlebachu. — 26. 11. je družina Štibilj Viktorja in Ivane Jošt z veseljem sprejela v svojo sredo malo Karino, rojeno 7. 11., krščeno v Merlebachu. — Vsem imenovanim kakor tudi neprijavljenim detetom želimo vso srečo v družbi očeta in matere ter v spremstvu božjega Deteta Jezusa.

Adventno nedeljo smo v cerkvi začeli z izseljensko nedeljo, društva naših rojakov pa z narodnim praznikom. Vsi imamo isti smoter: pomagati, storiti dobro vsem rojakom v domovini in razkropljenim po vsem svetu. Lepo petje, veseli nastopi, zlasti pa goreča molitev naj združi še bolj naša srca v ljubezni božjega Deteta, ki je prišlo na svet, da prinese mir, ljubezen, božji blagoslov vsemu trpečemu človeštvu. Z Bogom in Marijo pogumno v leto 1968! To vsem želi: Stanko iz Merlebacha.

NICA

Kaj naj oznanimo „svetu“ ... ?

Začnimo pri **poroki**: 2. decembra sta stopila pred oltar naše farne cerkvice na 6. Rue de France gospod Raspor Anton, doma z lepe kraške zemlje, iz župnije Vrhpolje, in gdč. Pahor Dragica, po rodu iz simpatične fare Opatje selo v Slovenskem primorju. Gospod Tone, ki mu pravijo „Janko“, je prišel k nam pred dobrim letom, bil protežiran po Misijonu, dobil delo in — vtem se seznanil z gospodično Dragico. Tako tiha sta bila oba, da ju

skoraj zapaziti ni bilo razen pri nedeljski sv. maši. Dragica ima tukaj svojo polsestro Karmelo in svaka Pahorja Ladota. Kdo ga ne pozna! Ko ima srce, srce slovensko! Torej, kako lepa priprava, kako vesel, skromen ambient! Če pomislimo še na njegovega bratranca „Verota“ z njegovo ženo, ja, to je bila tako lepa družba in „ohcet“ intimna, domača, v vsem upanju, da bo dobri Bog takšno stvar pač rad blagoslovil. Naj bi bilo po naših željah!

In **drugače**? Težka, kamnita zemlja Obmorskih Alp po eni strani ter lepo Sredozemsko morje po drugi ... Kamen in voda! Ko bi se dalo vse skupaj malo združiti in omehčati, kar je trdo! Deset okrožnic smo dobili že letos iz našega farnega središča, vse pisane zares z ljubeznijo. Primeri življenja Slovencev drugod po svetu nas „vznemirjajo“. Želeli bi si, ko bi mogli tudi mi kaj „skupaj spraviti“, toda takšna nasprotstva: kamen in voda ... Kdo bo mogel tukaj uspešno posredovati, da bo postala vse to lepa orna zemlja, primerna za setev? Smo kot omahujoč otrok, ki moči nima. Ko bi nas „nekdo“ skupaj ne držal, bi bilo že vsega konec. Bo prineslo prihodnje leto kaj zboljšanja?

Miklavževanje smo sicer imeli, kajti navsezadnje nas nedolžni otroci še najbolj družijo. „Naša luč“ nam pa pomeni „prvega kaplana“, ki stori med nami morda več kot župnik. Seveda, ko bi mi istega poslušali ... Ko bi! Mnogo več bi vam v tem slučaju mogli popisati.

Drugič več! Vsem Slovencev po vsem svetu želimo srečno novo leto! Z „obljubo“ seveda, da se bomo tudi mi sami v istem „dvignili“. Naša stvar ni samo polnočnica, h kateri pride vse, kar more, ampak tudi mnogo drugega! Liturgično sodelovanje pri službi božji je med nami vendarle lepo in zdi se, da bo prav to osnova za vse bolj in bolj poživljeno in složno naše življenje ob Azurni obali.

Italija

Rim. — V nedeljo, 15. oktobra, so imeli Slovenci v Rimu izlet v Grottaferrato, popoldne pa je bila trgatve pri sestrah ustanove „Virgo Fidelis“. Izleta se je udeležilo 32 Slovencev, nekaj pa jih je prišlo kasneje s svojimi avtomobili. Vreme jim je bilo zelo naklonjeno, da so imeli lep razgled na Albansko jezero in na lepo pokrajino z vinogradi. Petje ob suhih grlih in praznih želodcih kar ni hotelo na dan, po nekaj buteljkah je pa postalo prav lepo. Mašo so imeli pri slovenskih sestrah v Grottaferrati, popoldne pa prav tam blagoslov in pete litanije. Ob treh so se odpravili na slovensko trgatve. Sestre ustanove „Virgo Fidelis“ so jim prostorno dvorano okrasile z grozdem, da so se ga pošteno nazobali. Kasneje jih je obiskal ljubljanski nadškof. Ob dobri vinski kapljici so nadaljevali s petjem tja do mraka.

Društvo „Slomšek“ v Rimu je proslavilo 29. oktobra 65-letnico ljubljanskega nadškofa in imenovanje p. Ivana Žužka za rektorja Vzhodnega zavoda in p. Antona Legiša za vrhovnega predstojnika klaretijancev. Z mašo so obenem začeli novo akademsko leto slovenskih visokošolcev in gojencev Slovenika, ki obiskujejo rimske univerze. Na prireditvi je pel oktet Slovenika, govoril pa ljubljanski nadškof.

9. novembra se je Društvo Slovencev iz Rima z obiskom rimskega pokopališča spominjalo vseh naših rojakov, ki počivajo v Rimu. V zbrani molitvi so prosili za njihov pokoj.

Slovenski duhovniški zavod Slovenik je začel brez denarja, brez študentov in brez lastne hiše. Letos je v njem kar sedem gojencev, kupljenih je in že plačanih pet in pol hektarjev zemlje, za kar so dobrotniki zbrali nad 55 milijonov lir. Denar prihaja

Jeseni preteklega leta je odšlo nekaj rojakov iz Württemberškega „čez lužo“. Drugi pa so se odločili za Kanado, Tone Berkopec pa je raje odšel v Ameriko, ker ima tam brata. Ob slovesu na letališču v Stuttgartu je še enkrat zamahnil v slovo vsem znancem in kolegom.

od vseh strani: iz Avstralije in Argentine, iz Amerike in zamejskih slovenskih krajev. Rimski Slovenci so med prvimi. Za gradnjo zavoda potrebuje odbor 120 milijonov lir. Upa, da bosta v treh letih končani zbirka in stavba. Doslej so zbirali in od-

U predpustu se slovenski delavci in delavke radi tudi zavrtijo. U Aalenu na Württemberškem v Nemčiji se snidejo k družabnemu večeru enkrat na mesec. Seveda se prej vsi udeležijo slovenske maše. Tako se tudi spodobi!

kupovali posamezne metre. Tako bodo v bodoče odkupovali opeko, pahištvo in sobe. Odkup sobe velja 3 milijone, odkup popolnega stanovanja 10 milijonov. Na sobah bo napisano ime dobrotnikov in bodoči študentje se jih bodo spominjali v molitvi. Za odkup ni treba plačati takoj, zadosti je plačati do leta 1970. Od 120 milijonov lir ima odbor zagotovljenih že 13 milijonov. V Ameriki so ustanovili odbor za zbiranje denarja za Slovenik: osrednji odbor je pri prelatu Bazniku v Clevelandu, drugi odbori so krajevnega značaja.

Nemčija

BAUARSKA

K debatni uri z naslovom: V ČEM JE KRISTUSOVA SKRIVNOST? se nas je kar precej zbralo. Najprej smo slišali nekaj misli o Kristusovih čudežih, zlasti o njegovem vstajenju, potem smo gledali skioptične slike o Palestini, končno smo se dolgo v noč razgovarjali o verskih vprašanjih. Prav gotovo nam taki razgovori mnogo koristijo: pojasnijo nam marsikakšno versko resnico in nam prav s tem utrjujejo vero. Tudi je človek po takem razgovoru bolj pripravljen, braniti verske resnice v svojem okolju.

V prihodnjih dneh bomo imeli poleg debatne ure še posebno skioptično predavanje o POTI PO BRAZILJI in majhno tombolo.

Poroka: V Augsburgu sta se poročila ing. Klaus Roloff iz Augsburga in Gizela Sprach iz Št. Ilja v Slovenskih goricah. Čestitamo!

Krst: V Waldkraiburgu je bila krščena Rut Ma-

rija, hčerka Wisefrieda Ahrends in Marije, roj. Ertl. Hčerki vse dobro na življenjsko pot!

ZAHODNI WÜRTEMBERG

Krsti: V soboto, 2. decembra, je bila v župnijski cerkvi St. Maria v Stuttgartu krščena Sonja, hči Jožefa in Barice Radočaj; naslednji dan pa v župnijski cerkvi Hl. Geist bratec in sestra Borut in Brigita, od staršev Vinka Povše in Erike, roj. Ropič.

Poroke: V soboto, 9. decembra, sta si v župnijski cerkvi St. Maria v Stuttgartu obljubila večno zvestobo Voglar Rudolf, doma iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, in Horvat Frančiška iz Oseka, tudi v Slov. goricah; v soboto, 16. decembra, pa v župnijski cerkvi Magstadt Mislovič Jožef iz Maribora in Žalig Olga Marija iz Murske Sobote.

Novima paroma in staršem novokrščencev naša najboljša voščila!

Franc Feic

WÜRTEMBERG

Krsti: V Konstanzu Lidija Kunaver, hčerka Jožefa in Metke; v Kirchheimu Bernardka Klančar, hčerka Janeza in Štefanije; v Dagersheimu Matjažek Klun, sinko Janeza in Marte; v Jesingenu Martina Klančar, hčerka Jožefa in Marije; v Geislingenu Ješelnik Mihael in Ješelnik Barbara, sinko in hčerka Franca in Mihaele. Čestitamo!

Poroke: Posebno lepa jesen v preteklem letu je privabila še celo vrsto parov pred oltar. Tako sta se poročila v Esslingenu Kikec France iz Rogoševcev in Lešnjek Terezija iz Melincev; v Heubachu Krošelj France iz Curnovca in Fekonja Hermina iz Gomile pri Kogu; v Öhringenu Stritar Jože iz Perhajevega, župnijski Velike Lašče, in Morla Marija iz Vidma pri Ljubljani; v Geislingenu Ješelnik Franc iz Podpreske in Korče Mihaela iz

Belovičeva družina iz Solingena.

Kot je videti, je Mišo vesel Miklavža, a parkelj mu vzbuja večjo pozornost. Najbrž je bilo v njegovi beležki več črtic kot pa križčkov...

Ljubljane; v Ravensburgu Jerina Slavko, doma v Kužlju, in Validžić Pera iz Kijevega. Tople čestitke!

Rož, Podjuna, Zilja: to so tri doline naše lepe Koroške. Njih naravne lepote ob Zilji, Dravi in na pobočjih Karavank smo to pot gledali pri družabnih večerih ob skioptičnih predavanjih v Unterkocheu in Ravensburgu. Dobrač, Višarje, Baško in Vrbsko jezero, Gosposvetsko polje, Obir in Peca so v nas ponovno vzbudili ljubezen do rojakov, ki tam prebivajo. Barvaste diapozitive je spremljal kratek zgodovinski pregled te dežele.

Advent in Sveta dežela sta med seboj tesno povezana. Zato je bilo v pripravi na božič skioptično predavanje o Palestini za rojake iz okolice Schwäbisch Gmünda. Ker imamo drugače mašo že dopoldne, je bila to pot tudi prva priložnost, da smo se med seboj tudi malo osebno pogovorili, ker smo mašo izjemoma predstavili na večer.

Bolniške blagajne v Nemčiji nočejo povrniti našim delavcem stroškov, ki so jih imeli med dopustom doma, če so se morali poslužiti tam zdravniške pomoči ali bolnice. Več primerov je znanih, da so bolniške blagajne zavrnile zadevne zahteve naših

ljudi z izgovorom, da med Nemčijo in Jugoslavijo ni dogovora o bolniškem zavarovanju. Nega od primerov bomo predložili socialnemu sodišču. Izid nas zelo zanima.

ESSEN

Zakrament **sv. krsta** so prejeli v Essenu: Ana Šoba, hčerka Frančiška in Ana Šobe, Sonja Planjšek, druga hčerka Stanislava in Dragice Planjšek, Margareta Jagodič, hčerka Petra in Ane Jagodič, Darko Tomc, sin Rudolfa in Ane Tomc, Veronika Pavlin, hčerka Antona in Marije Pavlin, Drago Mrkič, sin Dragana in Zofije Mrkič.

V Solingenu sta bila krščena Gorazd Turk in Robert Javornik.

V Bronbachu pri Hagenu je prejel sveti krst Franc Čmak, sin Franca in Marije Čmak.

Vsem staršem čestitamo in jim iz vsega srca želimo, da bi njihovi otroci napredovali zdravi v mladosti, starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.

Solingen. — Že poleti smo pokopali v Solingenu še razmeroma mladega Belovičevega očeta, ki je moral zaradi zahrbtnih bolezni — raka — v prerani grob. Zapustil je kopicco otrok, izmed katerih pa si že štirje služijo sami vsakdanji kruh. Belovičeva družina je doma iz Razkrižja ob bistri Muri pri Ljutomeru. Belovičev oče je najprej sam prišel v Nemčijo iskat srečo in zaslužek, šele pozneje so za njim prišli žena in otroci. V Solingenu so mu oblasti zaradi številne družine šle toliko na roko, da je naredil pogodbo z mestom, da si bo smel in mogel zgraditi lastni dom. Hišo so že začeli graditi ali poslanka božja — smrt — je vse prehitro pretrgala nitko življenja Belovičevemu očetu. Sedaj počiva in čaka večnega vstajenja na pokopališču v Solingenu. Bog mu bo gotovo milosten plačnik za vse trude, skrbi in žrtve, ki jih je žrtvoval za svoje otroke. Mi vsi pa želimo Belovičevim v Solingenu, da bi se kmalu mogli vseliti v novi dom, katerega se je njihov pokojni oče tako veselil.

Že pred nekaj leti sem pri Belovičevih dobil v spomin sliko. (Glej stran 30!). Ko sem vprašal sedaj že pokojnega očeta, od kdaj je ta slika in zakaj drži on klobuk v roki, mi je takole odgovoril: „To je slika od tistega dne, ko sem se od Razkrižja in moje družine pa tudi od domovine za vedno poslavljaj. S klobukom v roki pa sem rekel: ‚Na svidenje, maršal Tito!‘“ — Upajmo, da se bosta Belovičev oče in maršal Tito še kdaj videla in srečala, na zemlji gotovo ne več, ko bi se vsaj v nebesih...

PORURJE

Miklavž obišče vsako leto slovenske otroke v Oberhausnu. Letos je obdaril čez štirideset otrok, ki so ob tej priložnosti pokazali, da znajo lepo in slovensko moliti in tudi zapeti.

Poroki: V Mühlheimu Polanc Franc iz Drstelja in Horvat Nada iz Krčevine. V Leverkusenu pa sta stopila pred oltar Žičkar Leopold iz Veliške Pod-

loga in Vesel Marta iz Ravnega Dola. — Novima paroma mnogo sreče v novem stanu!

HESSEN

Družino Rudija Germ in Jožice, roj. Jezovšek, iz Slov. Bistrice je razveselil sinček Rudi, ki je bil krščen 8. oktobra v Darmstadt. Prav tam se je 24. oktobra rodil Robert Živkovič, sin Antona in Angele, roj. Pintarič. Krščen pa je bil med božičnimi prazniki v domovini.

Obema družinama naše čestitke!

Nizozemska

V soboto, 18. 11. 1967 je imela Zveza društev sv. Barbare na Nizozemskem svojo vsakoletno „**Vse-slovensko prireditve**“. Pri pripravah so složno in požrtvovalno sodelovali odbori vseh društev. Uspeh ni izostal. Na večer naše prireditve je bila tako gosta megla, da se mnogi niso upali na cesto. Gostje so res prihajali nekoliko pozno, vendar prihajali so. Dvorana je bila polna. Veselega razpoloženja pa toliko, kot še nikoli. Kdo bi mislil na meglo, ko pa je bila vinska kapljica tako vabljiva?! In da vino ne bi škodovalo, tudi dobrega prigrizka ni manjkalo. Res je bilo za vse poskrbljeno.

Ob slovesu so se vsi čudili, kako hitro je minil ta

U Landskroni sta se 24. septembra poročila Marjan Švab in Terezija Uogrin iz Höganäsa na Švedskem.

Ob krstu Alberta Davida Zuppin v Uästeräsu na Švedskem.

večer. Vsem iskrena hvala za obisk in sodelovanje ter čim prej na veselo svidenje.

Teden pozneje je Društvo sv. Barbare v Hoensbroecku imelo svoj **družinski večer**. S svojo prisotnostjo ga je počastil tudi predsednik Zveze naših društev g. Anton Robek s soprogo go. Cilko.

Tudi ta večer je odbor, ki mu načeluje g. Jožko Resnik, skrbno pripravil in je potekal v prijetnem družinskem razpoloženju.

Sv. Miklavž je obiskal našo mladino v Hoensbroecku in Heerlerheide.

Prvo nedeljo v decembru sta g. Banič Ivan in njegova soproga ga. Angela, rojena Jelnikar, slavila **25. obletnico poroke**. Sv. maši, ki se je dopoldne darovala po njenem namenu, so poleg družine prisostvovali tudi številni prijatelji. Popoldne pa pa so rojaki slavljenčema čestitali na njenem domu in se pomudili ob čaši vina in domači družbi. G. Baniču, požrtvovalnemu članu naše skupnosti, in njegovi soprogi tudi mi toplo čestitamo in kličemo: Na mnoga leta!

Silvestrovanje Društva sv. Barbare v Heerlerheide bo kot pretekla leta. Toplo vabljeni!

Vsem rojakom želimo obilje božjega blagoslova v letu 1968.

Švedska

Sv. maše v letu 1968:

Prva nedelja v mesecu:

Jan., marec, maj, jul., sept., nov.: **Eskilstuna**, ob 11 (pridiga po maši); **Katrineholm**, Församlings Hemmet, ob 16. uri.

Krst tretje hčerke, Anne-Grete, v družini Jožeta Kovačiča v Hälsinborgu (Švedska). Botrovala sta zakonca Veronika in Karel Horvat iz Gunnarstorpa.

Febr., apr., jun., avg., okt., dec.: **Stockholm**, St. Erik, Folkungag. 46, ob 12.15.

Druga nedelja v mesecu:

Jan., marec, maj, jul., sept., nov.: **Värnamo**, dvo-rana NTO, Parkg. 6, ob 11; **Jönköping** ob 18. uri. Febr., apr., jun., avg., okt., dec.: **Göteborg**, ob 19 (pridiga po maši).

Četrta nedelja v mesecu — vsak mesec: **Landskrona**, ob 12.15; **Malmö**, ob 18. uri.

Peta nedelja v mesecu:

Marec, julij, september, december: **Köping**, dvo-rana NTO, Hagag. 1, ob 15.30.

V ostalih krajih bodo maše za Slovence od časa do časa ali na tretjo nedeljo v mesecu ali pa ob kakem zapovedanem prazniku. Obvestila boste dobivali sproti ob pravem času.

Naročnina: V tej številki prilagamo čeke vsem brez razlike. Tistemu, ki še ni naročnine poravnal, se lepo priporočamo, da ček v ta namen uporabi. Naročnina je letos višja, kot lahko vidite na zadnji strani platnic. Razlogi za povišanje so razloženi že v prejšnji številki. Prav lepa hvala!

Iz zgodovine katoliške Cerkve na Švedskem

(Nadaljevanje iz 9. številke)

O Gridainu pripovedujejo zgodbo, ki pa more veljati za mnoge katoliške duhovnike na Švedskem. Vizitator iz Rima pride nekoč in se zanima o razmerah: število krstov, pogrebov, maš, obhajil itd. Isti vizitator se vrne spet čez nekoliko let in se spet zanima za iste reči. Številke so enake. „Kaj ste pa delali vsa ta leta?“ povzdigne glas vizitator, nekoliko razburjen. Odgovor je junaški v svoji preprostosti: „Vzdržal sem!“

Gridaine je vzdržal do svoje smrti (leta 1833). Takrat se je prvič pokazala na obzorju zarja boljše bodočnosti. Švedska je dobila katoliško kraljico,

Deziderijo. Tudi prestolonaslednica, Jožefina, je bila katoličanka. Z njo in z njenim dvornim kaplanom Jakobom Lavrencijem Studach, Svicarjem po rojstvu, se začne lepše obetajoča doba v zgodovini katoliške Cerkve na Švedskem.

Studach je bil imenovan za apostolskega vikarja in je bil prvi, ki je bil posvečen v škofa. Obred se je izvršil v Rimu leta 1862. Takrat je bil on na Švedskem že skoro 40 let in je potem deloval še nadaljnjih 10 let. Umrl je leta 1873 in je pokopan v Stockholmu.

Koliko je Studach storil, ni mogoče povedati v nekaj besedah. Naj zadostuje, če povemo, da ni bil ob njegovi smrti apostolski vikariat več neznatna župnija na robu propada, ampak trdna organizacija s cerkvami v Stockholmu, Göteborgu, Malmö in v Kristianiji. Šele Studachov naslednik Johannes Huber, po rodu iz Bavarske, je bil prvi apostolski vikar na Švedskem, ki je lahko že takoj v začetku štel tudi nekaj Švedov med svoje vernike. Leta 1860 je namreč izšel zakon, da lahko vsak Šved pripada h katerikoli veroizpovedi.

P. Huber je umrl v Stockholmu leta 1886. Za njim je prišel Albert Bitter, ki je bil sedem let pozneje posvečen v škofa v Osnabrückeru. Leta 1922 se je vrnil v svojo domovino. Njegovo 48-letno delovanje na Švedskem je bilo zelo blagoslovljeno. Ob njegovem odhodu sta bili še dve katoliški cerkvi več: v Gälve in Sv. Erik v Stockholmu, ki je še sedaj stolna cerkev.

Za njim je prišel na Švedsko Johann Eric Müller, ki je prvi dobil naslov škofa na Švedskem. On je 35 let vodil vedno bolj rastočo Cerkve. Mnogo je bilo spreobrnjenec, a predvsem so začeli prihajati v deželo vedno nove skupine tujih katoličanov. V začetku so bile to skupine tovarniških delavcev, za katere so zgradili n. pr. cerkvi v Os-karströmu in v Sörforsu.

Prišla je druga svetovna vojna s svojim begun-

skim problemom. Potrebe po novih župnijah so postajale vedno večje. Ko se je škof Müller ob svoji osemdesetletnici umaknil, je bilo na Švedskem že 19 katoliških župnij. Leta 1953 je bil apostolski vikariat povzdignjen v škofijo in Müller je dobil naslov škofa v Stockholmu. Takrat je imel že pomožnega škofa, danskega benediktinca Ansgarja Nelsson. Ta je škofa Müllerja tudi nasledil leta 1957 in je vodil škofijo do 1962, ko se je zaradi bolezni umaknil in sedaj živi v Švici. Samo nekaj mesecev pred začetkom 2. vatikanskega koncila je prišel sedanji škof John E. Taylor, rojen v Združenih državah Amerike in redovnik Družbe oblatov. Dne 21. septembra 1962 je bil posvečen v škofa v novi stockholmski mestni hiši. To je bilo prvo škofovsko posvečenje na Švedskem po reformaciji. Škof Taylor pa je zaradi razmer, v katerih je škofovanje začel, moral svoje delovanje začeti drugje: na dolgih štiriletnih sejah koncila v Vatikanu: srečen začetek, ki sovpada s pre-

novitvijo vse Cerkve. Upajmo, da bo to tudi za katoliško Cerkev na Švedskem začetek novega zagona! Vsaj prva leta delovanja škofa Taylorja na to kažejo. V tem kratkem času je bilo ustanovljenih že več novih župnij, zlasti v srednjem in severnem delu dežele, blagoslovljene so bile nove cerkve in kapele, odprta dva nova samostana, nove šole. Zlasti pa je videti, da prihaja nova doba domačih duhovniških in redovniških poklicev, kar je za utrditev švedske katoliške Cerkve najvažnejše.

Mi vsi, ki živimo tukaj na Švedskem, imamo veliko dolžnost, da pomagamo k napredovanju katoliške Cerkve v tej deželi, kakor moremo: z izpolnjevanjem verskih dolžnosti, z molitvijo, z materialno pomočjo. Zlasti pa starši molite in dobro vzgajajte svoje otroke, da bi Bog dal tudi našim družinam duhovniške in redovniške poklice! S tem boste na najbolj plemenit in nesebičen način sodelovali za napredek Cerkve.

Pismo bravcev

„... Prosim vas, da bi objavili mojo prošnjo: morda je še katero slovensko dekle pripravljeno ustopiti v Družbo misijonskih pomočnic. Prošnje lahko napišejo v slovenščini ali v nemščini na naslov: S. Terezija Žunko, 87 Würzburg, Salwatorstr. 7, W-Deutschland. — Hvaležno pozdravljam. Sestra Terezija.“

*

„... Življenje res ni loterija. A jaz mislim, da sem le zadel loterijo, ko sem si po časopisu našel življenjsko družico.

Na svoj oglas v časopisu sem prejel 82 pisem v odgovor. Kaj mislite, to tudi ni tako lahka stvar, iz toliko pisem si izbrati dekle, ko človek ne ve, katero vzeti, da bo bolj prav.

Marsikdo bo rekel, da je iskanje neveste po časopisu res zadnje. Jaz pa pravim, da to ni res, kajti dostikrat se posreči.

Naj vam prav na kratko opišem naše življenje. Četrto leto teče, odkar sva z roko v roki stopila pred oltar in si obljubila zvesto-

bo in ljubezen. U teh treh letih sva doživela veliko lepega in vselega. Bog nama je podaril že dva zdrava otročiča, s katerima imava veliko veselje. U našem družinskem krogu vlada ljubezen, razumevanje in medsebojno spoštovanje.

Naj vam povem še to, da pri nas nimamo ne avtomobila ne televizijskega aparata in niti radia ne. Pa nam kljub temu ni dolgčas. Rad pa priznam, da sva z ženo globoko verna in rada poslušava božjo besedo. Nobeden od naju ne opusti nedeljske maše zaradi česar sibodi. Za geslo na najino skupno pot sva si vzela rožni venec... Slovenska družina z Bavarskega.“

*

„... Tu v Kanadi sem res zadovoljen. Zadovoljstva sicer med ljudmi kljub blagostanju močno primanjkuje. Letos v juniju bi moral po zakonu iz službe (65 let), pa so mi šefi podaljšali. Prav tedaj sem brez težav opravil državljanski izpit, tako da sem sprejet med Kanadčane.

O tukajšnjih razmerah sem vam gotovo že pisal. Prav sedaj pridno odmetavajo bogati ljudje vse mogoče. Sam si iz tega delam zalogo najrazličnejših predmetov in še drugi prejemaajo. Zase res zelo malo porabim, nekaj sem si v štiri-

riletni službi prihranil za „deževne dni“. U banko že skoraj ne nosim več, ker mi je dano globoko spoznati in razumeti strašno bedo v poganskem, misijonskem svetu. Uverjen sem, da bodo tja vložene vloge donšale mnogo „višje“, več veljavne „obresti“. Tako mi je obenem dano, da vršim dano obljubo iz stiske v času vojne, ko mi je Bog ohranil življenje.

Misijonar p. Kokalj me prosi, če bi še okrog svojih znancev, prijateljev „pomisijonaril“ za potrebe njegovega misijona. Toda kaj menite, da se ta moderni svet kaj zmeni za te „malenkosti“? Nimate poima, tako težko je že en sam dolar izbežati iz njih. Me je pa blagajničarka misijonskega krožka čudno pogledala, ko sem ji naenkrat izročil 100 dolarjev. Nebeško kraljestvo silo trpi, to je veljalo vedno in velja še danes... Rojak iz Kanade.“

Pogovor z bravci

A. A., Konstanz — Prosim vas, da mi sporočite svoja nenavadna doživetja. Če bodo zanimiva za vse bravce, jih bom objavil.

A. J., Sallaumines — Oprostite, če mogoče nisem jasno odgovoril.

(Dalje na strani 38)

In tako notarki:

„Hvaljen Jezus, gospa!“

Pa sodnikovi:

„Klanjam se, gospodična.“

Nato vsem:

„Vidim, da vam ni slabo, tukaj bivati. Oče Rebrnik! Menda niso že vsega popili! Tistega iz kota, kaj?“

Notarka je vikala:

„K meni, gospod geometer! Tu sem sedite. Gospodične! Prepustite ga meni, mu bom vest izprášala, kod je hodil, kje je bil.“

„Kje je čeveljčke rosil,“ je dodal nedorastlo poštarjev jurist. Slavica ga je pogledala z očitkom, kakor da je zinil kaj nedostojnega. Potem pa je hitela posajati geometra.

„Papa,“ je nagovorila Koširja, „ti se boš nekoliko umaknil, zakaj gospod geometer prav nikamor drugam ne bo sedel kakor pa tebi na desno. Tu, gospod France. Helena, ti sedi tu. Gospod Sivec, s klopi boste padli. Albinček, ne bodi siten. Gospod geometer ni tvoja družba, si še prem mlad. Tako! Ampak, gospod Tine! Čemu vstajate? Saj sedimo udobno. Velja. Zdaj pa vina na mizo! Danes plačuje gospod učitelj Sivec. Je njegov god.“

Učitelj se je v zadregi skremžil in menil nerodno, da ne goduje.

„Eh,“ se ga je otesla pomilovalno. „Pravi kavalirji damam ne oporekajo, četudi je drugače. Je pa najin praznik, gospod France, kaj?“

„Moj gotovo, v tako ljubeznivi družbi,“ je podvornil. Tlesnila je otroško z rokami in zbodla notarko z nagajivim pogledom:

„Kaj sem rekla? Kavalir, podnevi in ponoči.“

„Čujmo, čujmo! Ponoči? Kako pa to?“ je vprašala notarka. Za trenutje je legla na vse zadrega. Pa se je geometer sam prvi zasmejal:

„Ta porednica mi menda moje krokanje očita...“

„Ali po krivem?“ je vprašala notarka pobožnjaško pikro.

„Po vsej pravici krščanske prizanesljivosti,“ je odgovoril geometer široko, uporno. Pa hkrati zaslužil na sebi trudni in zbegani Helenin pogled, senco živčne razdraženosti, ki je šinila mimo lepih ustnic. Umel je, postal nestrpen in zmeden. Sam pri sebi je iskal in ugibal:

„Kaj vendar misli? Če s količkom vrnem notarjevi na ročico, tako vozniški pa le nisem, da bi bil surov. Pa se boji misli: prej je vriskal, zakaj ko bo vina vase dobil, bo kar klel in kvantal. Bom, na tihem, in pri krvavi gorenjski duši, bom dejal, da beseda še ni konj. Nobene fige še ni pustila na cesti! Moja ne!“

Košir mu je nalil vina in napil. Prisiljeno živahno je odzdravil.

„Da smo zdravi, ljudje božji!“

„Živel, gospod France,“ je otroško žuborela Slavica. „Apropos, Albinček! Ne bodi požrešen! Do dna, gospod učitelj! Kdor ljubi, pije eks.“

V veselem šumu se je hrupno zaletelo nerodnemu in plahemu Sivcu. Vino mu je udarilo in praščilo skozi usta in nos. Ves zaripel se je opotekel od mize skrivat in krotit svojo neradovoljno nedostojnost. Živahna Slavica mu ni prizanašala.

„Saj,“ se je pačila užaljeno z narejenim izrazom gnusa, „še piti ne zna v dostojni družbi. Albinček, suni ga, suni v hrbet, da se ne zadavi, pa ruto mu posodi. Nu, ni treba, hvala Bogu. Ruto ima.“

„Ampak, Slavica!“ je vzkliknila tedaj Helena močno živčno, tako da jo je sestra pogledala otročje zavzeto in je za nekaj trenutkov vsa družba umolknila in se umirila.

Sredi tega molka je posilil bogoslovca Jamca suh in nadležen kašelj.

„Vsa otroška in ljubka je kakor pastiričica v lehi,“ je občutil France veselo Slavico in nato togo Helenino besedo. „Pa tudi sestre ne prenese. Zlodja vendar, trapist prav zares, danes in jutri, amen.“

Iz trpkega občutja se mu je zdajci, ko je Jamec zakašljaj, vnela nekakšna bolna objest pa je vzkliknil trje, kakor je mislil in hotel:

„Strela, Tine! V tem soncu kašljaš? Mar si jetičen?“

Trpko se je zgenil bogoslovec, stresel se s svojimi usehlimi rameni in se molče trudno nasmehnil. Geometer je videl, da ga gleda celo notarka nekam začudeno pomilovalno, Helena pa se je kar spačila.

„Eh, beseda ni konj,“ je ugovarjal geometer bolno uporno pri sebi, dasi se je sam čudil, kako je mogel spregovoriti navidezno tako neobzirno. V težki zadregi je stegnil roko in si nalil kozarec, da je prekipel, ga vzdignil in vzkliknil:

„Kakor sem zdrav in širokoust! Če pa prav vsem sonca in zdravja napijam, pa ne trčite z menoj, ki po svoje slišite in vidite.“

Vrgel je vino vase. Pred očmi je zopet imel Helenino lice. Ni se več pačilo, bilo je mirno, resno, komaj nekako začudeno. Zlahka je našel besedo za bogoslovca:

„Če je zbolelo, Tine! Ali ne znaš vrniti?“

„Kadar boš zares udaril, France,“ je odgovoril prečudno živo in prisrčno bogoslovec, mu dvignil nerodno kozarec v pozdrav in pil. Rahla rdečica mu je oblila blede lice, oči so se mu vlažile.

naša lučka

Andrejeva novoletna noč

Andrejeve trudne oči so se zaprle. Fantek je stopil v svet sanj...

Bum, bum, bumberbum se je oglasilo od daleč. Vedno razločnejši je bil glas bobnov. Nenadoma se je soba razsvetlila v čudoviti svetlobi. U sobo je prikorakalo dvanajst bobnarjev. Usi so nosili na sebi velike rimske številke.

Joj, to so meseci leta, je pomislil Andrej.

Za bobnarji so stopale štiri lepe žene. Prva je bila okrašena z zgodnjim cvetjem, druga z rumenimi žitnimi klasi, tretja z vencem svetlečega se grozdja, četrta z belim ivjem. To so letni časi, je takoj uganil Andrej.

Slednjič sta stopila v sobo častitljiv mož z debelo knjigo v roki in lep fant, na katerem so se lesketale zlate številke 1968. Staro in novo leto, je vedel Andrej.

Sprevod se je ustavil sredi sobe.

Častitljivi starček je začel: „Moje enoletno vladanje zemljanom je pri kraju. Usak čas bom stopil v večnost.“ Potem je odprl težko knjigo z dnevi leta 1967. Obrnil se je k prvemu bobnarju: „Januar, zakaj so mnogi tvoji dnevi v Andrejevi knjigi prazni?“

„Andrej jih je zapravil,“ je odgovoril Januar. „Učkrat jih je začel dobro, končal pa slabo.“

„Kako je Andrej tvoje dneve zapravil?“ je hotel vedeti starček.

„Mojega drugega dne je dobil dve pomaranči.

Eno bi lahko odstopil Marjanici, pa jih je požerušček sam pojedel. Pozneje se je hvalil, da je eno podaril Marjanici, a je zamolčal, da je bila tista le narisana na kosu papirja.“

„Ti navihanec, ti,“ je zagodrnjal starček, iztrgal list 2. januarja iz knjige in ga vrgel v koš.

Januar je nadaljeval: „Moj tretji dan je za Andreja zopet prazen. Ko se je Marjetka učila klavir, jo je cukal za lase, pritiskal na tipke pri klavirju in piskal na svojo piščal. Pred očetom se je zvečer izgovarjal, da ji je hotel pomagati pri učenju.“

Zopet je zletel list iz knjige v koš.

„Mojega sedmega dne je srečal Miha na cesti. Stekel mu je naproti, ker je mislil, da mu bo Miha prinesel avtomobilček. Ostal je razočaran, ker mu ni Miha nič prinesel. Čemerno ga je pustil in ga šele od daleč pozdravil. In kako pozdravil! Pred svojim nosom je proti Mihju raztegnil vseh deset prstov.“

Podobno kakor Januar so razlagali tudi ostali meseci. Število praznih dni v košu je bilo vedno večje, knjiga je bila vedno tanjša.

Andreju so se ježili lasje, pot mu je tekel po obrazu.

„Ura izgubljena ne vrne se nobena,“ je žalostno dejal stari mož.

„Kaj boš z njegovimi praznimi dnevi?“ je vprašala Zima.

„Zakuril jih bom, a preden jih bom zanetil, bo moral nanje v peč sedeti Andrej.“

Andrej se je od strahu prebudil. Ozrl se je naokrog in videl, da so bile samo sanje.

Hvala Bogu!

U novem letu bo pa prav zares boljši, si je dejal, preden je zopet zasmrčal.

Otrok in kamen

Ob cesti stoji močno vkopan v zemljo temnosiv obcestni kamen. Pa pride k njemu otrok in ga vpraša:

„Ti, pravkar sem videl sedeti na tebi ptičko. Tako lepo je pela. Kajne, da si je bil zelo vesel?“

„Nič,“ pravi kratko in hladno kamen.

„Nič?“ se čudi otrok. „A včeraj je sedel na tebi star, tuj mož. Videl sem, da je jokal. Ta pa se ti je vendar hudo smilil?“

„Nič,“ pravi kamen.

„Nič? Čudno. A kadar tako lepo nate sije sonce, si vendar vesel, kaj?“

„Nič,“ pravi kamen.

„Nič? Nerazumljivo! A če te poleti vsega ožge s svojimi pekočimi žarki, pa se jih ne moreš ubraniti, ker ne moreš nikamor v senco, ti je vendar nerodno in se jeziš na sonce?“

„Nič,“ pravi kamen.

„Čudno, prečudno. A kadar nate vso noč in ves dan pada dež, ti je vendar pusto, ko pa strehe nič nimaš?“

„Nič,“ pravi kamen.

„No, pa pozimi, ko je tako mraz in jaz še v svoji topli suknjici ne grem rad iz sobe, te pač zebe in ves drgetaš?“

„Nič,“ pravi kamen.

„Nič? Kakšen pa vendar si? A če te s tole šibo krepko udarim, te tudi nič ne zaboli in ne razjezi?“

„Prav nič,“ pravi kamen. „Glej, neobčutljiv sem za dobro in slabo, za bol in radost. Zato mi pravi-jo ljudje kamen. So pa tudi ljudje, ki so neobčut-ljivi za dobro in zlo, za bol in radost. Da imajo v prsih kamen namesto srca, govore o njih. Teh se varuj, otrok moj!“

Ksaver Meško

Veseli Tonček

Veseli Tonček je opazil kraj divje trte zajčka, ki je spal. Potihoma se je približal in oprezal, kako bi ga živega ujel. A namesto da bi zajčka prijel, je pričel razmišljati:

„Zajčka bom ulovil in prodal. Za izkupiček si bom kupil petelinčka. Ko bo petelinček zrastel, ga bom prodal in za dobljeni denar kupil jagnje. Iz jagenjčka bo postal oven, prodal ga bom in si kupil tele. Tele bom odgojil v vola. Prodaj bom vola in si kupil žrebe. Ko bo žrebe zraslo, si bom napravil voz, predenj zapregel konjička in drrrr — se bom zapeljal, kamor me bo volja.“

Komaj pa je Tonček zakričal drrrr, se je zajček prebudil in oddirjal v gozd.

Lojze Zupanc

Častitljivi koledniki

Staro šego hranimo,
novo leto znanimo.
Mladi Božič in Marija
bodi naša tovaršija.
Dani so obeti nam,
zlata zvezda sveti nam,
njene se držimo póti,
da nas zloba ne zaloti
starega prismođeža
kruteža Herodeža.

Oton Župančič

Uganke

Rdeč obroček,
belo oko
čez skale pripelje te
na goro.

Na širni dobravi
je glava pri glavi:
učene nobene,
neumne nobene,
a vse so zelene.

Človek vsak ob rojstvu
urico dobi,
ki mu bije, teče
prav do konca dni.

Brez nog in rok nam, glej ga škerata,
odpira in zapira vrata.

Burja. Mraz. Sneži.
U polju pa možak —
bos in čisto nag
se na smeh drži.

Smešen, debelušen mož
ptičk ne mara niti rož.
Ko posije sonce vroče,
kar do smrti se razjoče.

(Markacija. Zeljnik. Srce. Veter. Snežni mož.)

Telefon

Če sedi družba okoli mize, se spomni eden kratke besede in jo pove tiho svojemu desnemu sosedu na uho. Ta mora povedati tisto, kar je slišal, spet svojemu sosedu — in tako dalje. Zadnji pove na glas, kaj je prišlo do njega. Po navadi se zasliši čisto nekaj drugega. Ko pove prvi, kaj je pravzaprav rekel, zbudi to veliko smeha.

Še bolje pa je, če pove prvi svojemu desnemu sosedu na uho krajši stavek in potem ta stavek kroži naokoli. Ko pride naokrog, je po navadi popolnoma spačen. Primerjava izzove spet obilo zabave.

(Nadaljevanje s strani 34)
Usekadal močno cenim vaše spoštovanje dela izseljenskih duhovnikov. Use dobro!

A. F., Saint-Avoid — Hvala lepa za božična in novoletna voščila. Glede pesmi: berite veliko narodne pesmi in glavne slovenske pesnike, če hočete sami pesniti. Potrebno je dvoje: talent in branje. Brez prvega in brez drugega ni mogoče uspeti.

P. S., Nayelles — Hvala lepa za prelepo pismo o vašem dušnem

pastirju in za čestitke k dvajsetletnici njegovega duhovništva.

D. S. Stuttgart — Razumem vas, da vas boli, ko opazate, kako Slovenija izgublja svojo slovensko podobo. U reviji skušamo opozorjati na to vprašanje.

„... Razjezila se je slovenska žena na moža in mu rekla: 'Ti si cel vrag, ne morem ti drugače reči.' On je pa ostal popolnoma hladokrven in je mirno odgovoril: 'Učasih so me pa za Janeza klicali.' Ta izvirna domislica je

ženo razorožila in spet sta si postala dobra prijatelja. J. J., Tucquegnieux.“

H. B., Hagen — Dobil sem vaše štiri uganke: obe skrivalnici in oba magična kvadrata. Zadnja dva trenutno ne prideta vpoštev, pač pa morda od prvih dveh pride kaj na vrsto. A to najprej v februarski številki, ker je snov za januarsko številko že pripravljena, decembrska je bila pa iz tiskarne odposlana že prej, preden je vaše pismo bilo napisano.

novosti

NAŠA RAST V VERI — Izšel je novi učbenik za peti letnik verouka s tem naslovom. Delo ni pisano tako, kot smo navajeni v katekizmih, ki jih je otrok vzel v roke navadno samo takrat, ko je moral napisati domačo nalogo. To knjigo bo otrok tudi sicer z veseljem prebiral. H knjigi spada delovni zvezek. Za vsako lekcijo sta v zvezku prihranjeni dve strani. Knjigo krasi 32 barvnih slik prof. Kregarja in 54 fotografij.

NAMIZNI KOLEDAR DRUŽINE — Prinaša vse cerkvene praznike, seznam svetniških imen, ilustrirana navodila za praznovanje glavnih praznikov cerkvenega leta. Dovolj je tudi prostora za zapiske, zlasti za pisanje družinske kronike.

F. Lelotte, NAŠLI SMO ODGOVOR, II. del — Pisatelj obravnava vprašanja, ki jim je dal skupni naslov „Od stvarjenja do odrešenja“. Delo je za utrjenje naše vere kakor nalašč.

Pertl: NAŠE ŽIVLJENJE — Dr. Eman Pertl in prof. Miša Krašovic-Pertlova sta izdala pri Mohorjevi družbi v Celju knjigo s tem naslovom. Vsa snov je razdeljena v glavnem na tri večja poglavja: 1. spolna poučitev in spolna vzgoja doma in v šoli, 2. vzgoja za zakon, 3. zakonsko življenje samo (življenje v družini in posebnosti zakonskega življenja v posameznih življenjskih obdobjih od zgodnje mladosti do pozne starosti). V uvodu pravita pisca: „Ob mnogih primerih iz našega življenja naj se bralec sam prepriča, kako zgrešeno je, če se zanašamo na golo naključje, ki ne more in v prihodnje tudi ne sme več biti nekaka nezapisana, vendar na splošno molče priznana, a usodna postava, po kateri se je tako dolgo ravnala brezkončna vrsta rodov pred nami — in po kateri naj bi še kar naprej tavalji zanamci. Tako ne sme več

biti! Samo pravilna, pravočasna, načrtna in nepretrgana spolna poučitev in spolna vzgoja lahko oblikujeta človeka v zavestnega ustvarjalca gmotno ugodnejšega, a duhovno poglobljenega življenja.“ Knjigo vsem vzgojiteljem, predvsem staršem, in pa tistim, ki se pripravljajo na zakon, močno priporočamo.

Vinko Brumen: ISKANJA — Knjigo je založila Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu. V uvodu piše pisatelj: „Misli, ki jih razodevam in razkladam v tej zbirki, so se mi budile, so zorele in so bile napisane zlasti ob opazovanju in študiju naše zdomske skupnosti, posebej še te v Argentini.“ Naslovi poglavij so: Brez vodnikov in luči, Od načel do dejanj, Misli o kritiki, Naseljenci in narodnost, Največja pa je ljubezen. Vse te knjige lahko naročite pri Mohorjevi knjigarni v Celovcu. Naslov: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKE RADIJSKE ODDAJE

KÖLN — Ob torkih in sobotah od 16,20 do 16,50 (na kratkih valovih 41 in 31 m). Na sporedu so dnevne svetovne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja. Poleg tega imajo Slovenci v Nemčiji možnost, da preko kölnskega radia pošiljajo domačim voščila, pozdrave in glasbo po želji. Dopise pošljite na naslov: DEUTSCHE WELLE, 5 Köln, Brüderstr. 1 (Südosteuropa-Redaktion).

VATIKAN — V nedeljah ob 11,45 (valovi 25,67 — 31,10 — 196 m), v ponedeljkih ob 21,30 (valova 48,47 — 196 m), v četrtnih ob 18,45 (valovi 31,10 — 41,21 — 48,47 — 196 m), v petkih ob 21,30 (na valovih kot v ponedeljkih), v sobotah ob 18,45 (na valovih kot v četrtnih).

LONDON — BBC: vsak dan od 19,30 do 19,45, ob nedeljah verske oddaje od 16,30 do 17 (na kratkih valovih 19,25 — 31 — 42 m).

WASHINGTON — Glas Amerike: vsak dan zjutraj ob 6 (valovi 31 — 41 — 49 m).

Vsem bravcem „Naše luči“

Že v zadnji številki smo omenili, da so nas mnogi naročniki „Naše luči“ prosili, naj bi jim nudili v reviji več branja. Ker je bila ta želja splošna, smo se odločili za ta korak. Tako imate prvo številko 17. letnika pred seboj v povečani obliki. Ne samo, da se je številka zvečala za 8 strani, tudi besedilo vsake strani se je razširilo, tako da se je revija dejansko zvečala za 13 strani snovi.

Jasno je, da so s povečanjem revije združeni stroški. Obenem so se povišale plače uslužbencem v tiskarni. Kljub temu, da to neradi storimo, smo prisiljeni zvišati naročnino.

Na zadnji strani ovitka so navedene naročnine za posamezne dežele. Razlike med posameznimi državami so zaradi različnih poštnih pristojbin in zaradi razlik v menjanju valut.

Prepričani smo, da nam bodo ostali vsi naročniki še vnaprej zvesti, saj je z novimi stranmi postala revija še bolj zanimiva in privlačna.

PREVODE DOKUMENTOV ZA POROKO VAM PRESKRBIJO SLOVENSKI DUHOVNICI

Za sklenitev zakona potrebujete razne dokumente. Slovanski duhovniki vam radi poskrbijo krstne in samske liste, pa tudi njih prevode v nemščino. Obninite se vedno na vam najbližjega duhovnika!

razno

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šil. (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

SLOVENSKO DEKLE v Nemčiji, srednje postave, stara 21 let, želi spoznati dobrega in vernega fanta. Drugo po dogovoru v pismu. Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji pod številko 73.

DOPISOVATI SI želim z rojaki iz vseh držav. Ivan Lajk, Rue Gambetta 44, St. Priest 38 (Isere), France.

Slovensko-hrvatski sodnijsko-občinski **TOLMAČ** prevaja vse vrste dokumentov in razne listine v nemščino in obratno hitro in zanesljivo. **MARTIN SAPOTNIK**, 413 Moers-Meerbeck, Luisen Str. 23, Rhld.

Sodnijsko pooblaščen **PREVAJAVEC** za slovenski in srbohrvatski jezik **MILAN ZAGORC** prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4 Düsseldorf, Brehmstr. 81, tel. 620114.

PREVAJALSKA SLUŽBA V NEMČIJI. Hitro in točno prevaja vse vrste dokumentov in listin iz slovenščine in srbohrvaščine v nemščino in obratno dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 54, Lauingerstraße 42, tel. 5413702. Pišite mu tudi!

Slovenski fant večje postave, star 25 let, zaposlen v Nemčiji, želi spoznati slovensko dekle, ki zna ljubit in želi biti ljubljena. Prosim sliko! Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji pod številko 74.

Slovenec, star 30 let, bivajoč v Nemčiji, želi spoznati pošteno, resno slovensko dekle. Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji pod številko 75.

Ugodno prodam dvosobno komfortno stanovanje v Ljubljani — Bežigrad (centralno ogrevano, sončna lega, velikost 50 m²). Ponudbe pošljite Vinku Zobec, Ljubljana, Rožanska 3.

ALI ŽE IMATE MOHORJEVE KNJIGE?

Vsako leto izdamo lep knjižni dar. Tako Vam tudi letos nudimo naslednje knjige:

Koledar 1968, ki ima poleg običajnega koledarskega dela izbor koristnih člankov bravcem v poduk in razvedrilo.

Moč ljubezni. Povest iz časov naselitve Slovencev v naše kraje. Napisal jo je Franc Jeza.

Po Daljnem vzhodu je opis, s številnimi slikami, potovanja po Filipinih, Japonski, Formozi in po Hong-Kongu. To knjigo je napisal naš znani predavatelj in popotnik Vinko Zaletel.

Quo vadis, I. del, je roman v slikah po znamenitem pisatelju Sienkiewicz. Ne boste ga odložili, dokler ga ne preberete.

Poleg rednega knjižnega daru smo izdali tudi **Družinsko Pratiko za leto 1968**, katero toplo priporočamo.

Prav lepo Vas vabi k naročbi:

Družba sv. Mohorja v Celovcu
Viktringer Ring 26

9020 Klagenfurt, Austria

LJUBLJANA — Letošnje „zlatoto pero“, nagrado Beograda za najboljšo ilustracijo, je dobila ljubljanska slikarka Lidija Osterc, ki je ob tem priznanju dobila tudi denarno nagrado 300.000 starih din. Lidija Osterc je dobila prvo nagrado za ilustracije v knjigi „Sneguljčica in druge Grimmове bajke“, ki jo je izdala Mladinska knjiga v Ljubljani lani.

novice od doma

CELJE — V Frankolovem so odprli prenovljeno poslopje šole. Upraviteljica šole je v svojem govoru dejala, da pomeni prenovljeno poslopje veliko pridobitev, saj so morali doslej poučevati v nemogočih razmerah, ki so imele le tri učilnice in zasilni prostor v kleti. Novo poslopje ima šest lepo urejenih in prostornih učilnic, dva kabineta, delavnico za tehnični pouk in sodobno urejeno šolsko kuhinjo.

CELJE — Poslopje bodoče samopostrežne trgovine „Center“ na Dolgem polju je pod streho. Delo so opravili v kratkem času, tako da bodo lahko pozimi vgrajevali razne naprave.

IZOLA — „Delamarisovi“ ribiči so v oktobru in prve dni novembra nalovili blizu 700 ton rib. Skupaj so letos ulovili približno 3000 ton rib ali za skoraj 1000 ton več kot lani v istem času. Zadnje dni novembra pričakujejo novo jato sardel, decembra, januarja in februarja pa bodo lovili zvečine papaline.

JESENICE — „Položaj železarne še nikoli ni bil tako kritičen,

kot je sedaj,“ je dejal generalni direktor jeseniške železarne inž. Matevž Hafner. Za sklade je podjetju ostalo le 12 milijonov Sdin (lani več kot pol milijarde), osebni dohodki pa so se zvišali komaj za 4 odst. V drugi polovici decembra bodo skoraj vsi obrati začeli delati že za prihodnje leto. V prvem četrtletju prihodnje leto se bodo morali bržkone močnejše usmeriti v izvoz.

JESENICE — Mladi ljubitelji filmske umetnosti v jeseniški občini so posneli več kratkometražnih filmov. Najbolj uspešen je bil film „Zeleno nebo“. Filmska skupina se imenuje Odeon. Zdaj se pripravljajo na posnetek o slovenskem Parnasu (Vrba, Rodine, Zabreznica, Zirovnica). Prihodnje leto bo na Jesenicah medklubski festival amaterskih filmov.

KOPER — Proga od Prešnice do Kopra je odprta. Se ne dokončno in slovesno, kot se spodobi za tako pomemben dogodek v gospodarskem življenju republike, vendar prav toliko, da so po njej prepeljali prvo kompozicijo, dolgo 27 vagonov, naloženih s sladkorjem iz ČSSR, do pomola v koprski luki. Odslej bodo od Kopra do Kozine in nazaj redno vozili tovorni vlaki. Slovesna otvoritev proge bo tako samo še formalnost. Železniška proga Koper — Prešnica, dolga 31,4 km s 493 metri višinske razlike na tej poti, je bila s tem odprta. Prva etapa graditve proge je veljala okoli 17 milijard Sdin, kar je financiralo izključno slovensko gospodarstvo. Sedaj lahko po progii letno prepeljejo 1,4 milijona ton tovara. Pozneje, ko bodo zaključili drugo etapo graditve, pa se bo njena zmogljivost povečala na 2,5 milijona ton tovara letno.

KRANJ — Pred letom dni je vsak šesti občan zaslužil na mesec več kot 100.000 din, sedaj pa že vsak četrti. Z osebnimi dohodki nad 200.000 din je v kranjski občini 1,4% zaposlenih. Še 3,5 % je takih, ki imajo na mesec manj kot 50.000 Sdin osebnih dohodkov.

KRANJ — Pri kranjskem letnem kopalšču so sezidali stanovanjske stolpiče. Pred vselitvijo je trgovsko podjetje Kokra za razstavne namene opremilo nekaj stanovanj z opremo, ki jo prodaja v svoji trgovini Dekor.

KRŠKO — V Krškem so slavili pomembno delovno zmago: v promet so izročili moderen železobetonski most čez Savo. Kako pomemben je ta objekt, govori podatek, da je krški most čez Savo edini med Ljubljano in Zagrebom, ki bo prenesel razmeroma velike obremenitve.

KRŠKO — Iz krške občine dela v tujini 775 delavcev. Največ jih dela v Nemčiji, Franciji, Avstriji in ZDA.

LJUBLJANA — Nova stavba, v kateri so končali z grobimi zidarskimi deli, bo imela 12 etaž (dve nadstropji sta pod zemljo) in bo torej novi ljubljanski klinični center resnično velik objekt. Posteljni objekt je dolg 126 in širok 30 m (v to stavbo bi lahko „spravili“ kar 600 do 700 dvo-sobnih stanovanj). Gradnja kliničnega centra je doslej stala približno 2,2 milijardi Sdin.

LJUBLJANA — V obrti na ljubljanskem področju dela zdaj 11 odstotkov vseh zaposlenih. V občini Center je npr. 387 zasebnih obrtnih delavnic. Dohodek v zasebni obrti se giblje med 12.000 in 65.000 Ndin po zaposlenem na leto. Zasebni obrtniki v dogovoru s svojimi delavci priglašajo večkrat nižje osebne dohodke, kot jih dejansko izplačajo delavcu.

LJUBLJANA — 27. novembra ob 11. uri je pripeljal na okrašeno postajo v Židanem mostu prvi električni vlak. S tem je bila končana druga faza elektrifikacije železniške proge Jesenice — Dobova. Tretja faza — od Židanega mosta do Dobove naj bi bila končana do leta 1970. Vendar pa elektrifikacija od Ljubljane do Židanega mosta še ne pomeni, da so končana vsa dela. Treba bo urediti še sistem signalno

varnostnih naprav in šele tedaj bodo lahko vlaki vozili z vso brzino, kakršno omogoča modernizirana proga.

LJUTOMER — Občinski sodnik za prekrške je letos obravnaval 850 primerov ali 61 več kot lani v istem času. Največ kazni je izrekel voznikom motornih vozil. Tudi alkohol je bil vzrok marsikateremu prekršku.

LJUBLJANA — Na tridnevem seminarju občinskih sodnikov iz vse Slovenije so se dolgo razgovarjali o prometnih prekrških. Strinjali so se, da bodo v prihodnje vsem vinjenim voznikom praviloma jemali vozniška dovoljenja za določeno dobo.

LJUBLJANA — Od 1. januarja do 25. septembra lanskega leta je bilo v Sloveniji 8.045 prometnih nesreč, ki so zahtevale 303 človeške žrtve. Hude poškodbe je dobilo 2.800 ljudi, 3.279 pa je bilo lažje poškodovanih.

LJUBLJANA — Stolna župnija je pripravila tečaj za študente in izobražence, ki je trajal štirikrat tedensko po dve uri od 6. do 25. novembra. Vpisnic je takoj zmanjkalo. Proti koncu drugega tedna se je tečaja udeleževalo že blizu 400 študentov in izobražencev. Pa niso samo poslušali, ampak so tudi živahno debatirali, včasih daleč čez predvideno uro. Ob koncu tečaja je bila med udeleženci izvedena anketa. V anketni listi so trdili, da so taki tečaji potrebni tudi v bodoče.

MARIBOR — Pod nadzorstvom mariborskega zavoda za spomeniško varstvo so začeli popravljati vhodna vrata Alojzijeve cerkve na Glavnem trgu. Dela bodo stala kakšna 2 milijona starih dinarjev.

MEZICA — Gostinsko podjetje Peca iz Mežice gradi sedežnico na Štalekerjev vrh (nadmorska višina okrog 790 metrov). Sedežnica bo lahko v eni uri prepeljala 450 ljudi. Dolga bo 700 m,

medtem ko je višinska razlika 270 m. Predvidevajo, da bo začela sedežnica voziti kmalu po Novem letu.

MOZIRJE — V okviru načrta turistično smučarskega centra na Golteh so začeli z gradnjo prvega odseka. Ta vključuje asfaltno cesto od Mozirja do Zekovca, gornjo in spodnjo postajo z nihajno gondolsko žičnico, samopostrežno restavracijo ob gornji postaji, sedežno žičnico na Medvednjak ter hotel. Gradnja tega turističnega centra pomeni za Gornjo Savinjsko dolino največjo gospodarsko pridobitev.

ODRANCI — Ob velikanski udeležbi prekmurskega ljudstva je mariborski škof posvetil novo cerkev v Odrancih. Vsem je poznana požrtvovalnost odranskih vernikov, ki so z velikimi žrtvami v denarju in z nesebičnim delom zgradili veličastno cerkev. Posebej so se pri slovesnosti spomnili tistih, ki so pri gradnji nesrečno izgubili življenje.

PLANICA — Planinsko društvo Medvode je do planinskega doma v Tamarju pod Jalovcem napeljalo 4,5 km dolg kabel, s katerim je postojanka dobila električno razsvetljavo. Napeljava kabla je stala več kot 42 milijonov starih din.

POSTOJNA — Postojnska občinska skupina je razpravljala o izvozu in zaposlovanju. Izvoz iz občine je v devetih mesecih dosegel 1.763.000 dolarjev. Zdaj v postojnski občini išče delo približno 200 ljudi, vrsta gospodarskih organizacij pa zaposluje delovne moči iz drugih krajev.

PRAGERSKO — Na Pragerskem so nasproti kolodvoru uredili za najmlajše otroški vrtec, v dosedanjih prostorih vrtca pa bo gostinsko podjetje Kolodvorske restavracije uredilo bife.

PTUJ — V Strojnih delavnicah so začeli popravljati vozila Zastave. Zdaj se dogovarjajo tudi z beograjsko Škodo, da bodo prevzeli servisna in druga popravila.

la. Hkrati avtomobile tudi pregledujejo.

PTUJ — Novo poštno poslopje in avtomatsko telefonsko centralo so odprli v Ptuj. Nova stavba ima velik pomen za gospodarstvo in občane Ptuja in širše okolice. Hkrati so opustili največjo slovensko ročno telefonsko centralo v Sloveniji, ki je več kot 60 let služila ptujskim naročnikom.

RAČE — Na Martinovo nedeljo je mariborski škof dr. Držičnik blagoslovil novo župno cerkev. V pridigi je škof pohvalil požrtvovalnost račkih faranov, ki so — prav v letu vere — postavili mogóčen spomenik vere. Ljudje so res ogromno žrtvovali. Niso pomagali le pri pomožnih delih in voznjah. Tudi mnoga strokovna dela so domači mojstri opravili brezplačno. Blagoslovitve se je udeležilo več tisoč ljudi.

RUŠE — Novi most čez Dravo so izročili prometu. Služil ne bo samo prebivalstvu najožjega zaledja, temveč tudi gospodarskim organizacijam na obeh straneh Drave in številnim turistom Pohorja in Kozjaka. Vrednost novega mostu, ki je dolg 143 m in širok 8 m, znaša 338 milijonov Sdin.

STROČJA VAS — Tu so zbrali 5 milijonov S dinarjev za asfaltiranje ceste Ljutomer—Stročja vas. Z asfaltom so pred kratkim prekrili 2 km ceste. Če bodo imeli denar, bodo asfaltirali še cesto Stročja vas—Razkrižje, kjer se bo ta cesta priključila asfaltnemu traku s hrvaške strani.

SKOFJA LOKA — Pred nekaj dnevi so v Blaževi ulici odprli gostinski ekspresni lokal „Loški hram“. To je že tretji gostinski objekt, ki so ga letos odprli v Skofji Loki.

VERŽEJ — Več kot dva tisoč domačinov od blizu in daleč je slavilo otvoritev novega mostu čez Muro pri Veržeju, ki je stal blizu 600 milijonov starih dinarjev.

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 17. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Opremo platnic je izdelal Klavdij Palčič. — List izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta). — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark, 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron, 2,50 ameriških dolarjev, 2,50 avstralskih dolarjev, 2,50 kanadskih dolarjev. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S. W. 9 (Tel. 01-735-66 55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Röm.-kath. Pfarramt Haid, 4052 Ansfelden (O. Ö.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Janez Hafner, Theodor-Körnerstraße 111, 8010 Graz. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 04762/33462). — P. Štefan Kržišnik, Stift, 6422 Stams.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège Telefon 04/23 39 10). — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), Telefon 07/36 77 54).

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, Roma.

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20, (Tel. 636-80-68). — Bogdan Makovec, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestraße 18. (Telefon 62676). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonfeldstraße 36. (Telefon 291305). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52. (Telefon 47-944). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/1. (Tel. 72278). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel.: Stuttgart 353177). — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstraße 2/1, 8 München 15. (Telefon 53 64 53).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Fliš, Djurgardsvägen 32, Eskilstuna. (Telefon 016/14-16-66).